

ISSN 1407-9021

ZIŅAS

Jaunajam
mācību gadam
sagatavojusies arī
policija

Tāpat kā visā Latvijā, arī Preiļu rajonā policijas darbinieki gatavi veikt dažādus pasākumus, kas saistīti ar sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanu jaunā mācību gada sākumā.

Kā «Novadnieku» informē Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieka palīdzē Liena Lāce, jau 1. septembrī pastiprināti tika uzraudzīta sabiedriskā kārtība skolu tuvumā. Kopš 3. septembra tiek nodrošinātas Kārtības policijas darbinieku patruļas pie skolām, tās bieži būs izglītības iestāžu tuvumā visu septembri. Bez tam policijas darbinieki būs līdzās arī pasākumos, kas pulcēs lielāku skolu skaitu, pastiprinātu vērību pievērsot kafejnīcām, kas varētu pulcēt skolu jauniešus.

Septembrī un oktobrī gan Latvijā, gan Preiļu rajonā risināsies akcijas «Drošības dienas 2007» otrā daļa. Paredzēti daudzveidīgi pasākumi pirmsskolas, vispārējās izglītības, profesionālās un speciālās izglītības iestādēs. Policijai sadarbojoties ar bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas darbiniekiem, tiks rīkota informatīva kampaņa pret stopošanu.

Rīgā notiks latgaliešu
Dzejas diena

7. septembrī, plkst. 18.00 Rakstniecības, teātra un mūzikas muzejā Rīgā, Pils laukumā 2 notiks viens no latgaliskākajiem Dzejas dienu 2007 pasākumiem — Latgales dzejnieku vakars «Pegaza vakariņās» (Latgolys ailiniku vokors «Peguozeiša vakarenis»), kurā vienkopus pulcēsies labākie latgaliešu dzejnieki, dziesminieki un aizrautīgākie dejojāji, informē projekta «Peguozeiša vakarenis» koordinatore Egita Kancāne.

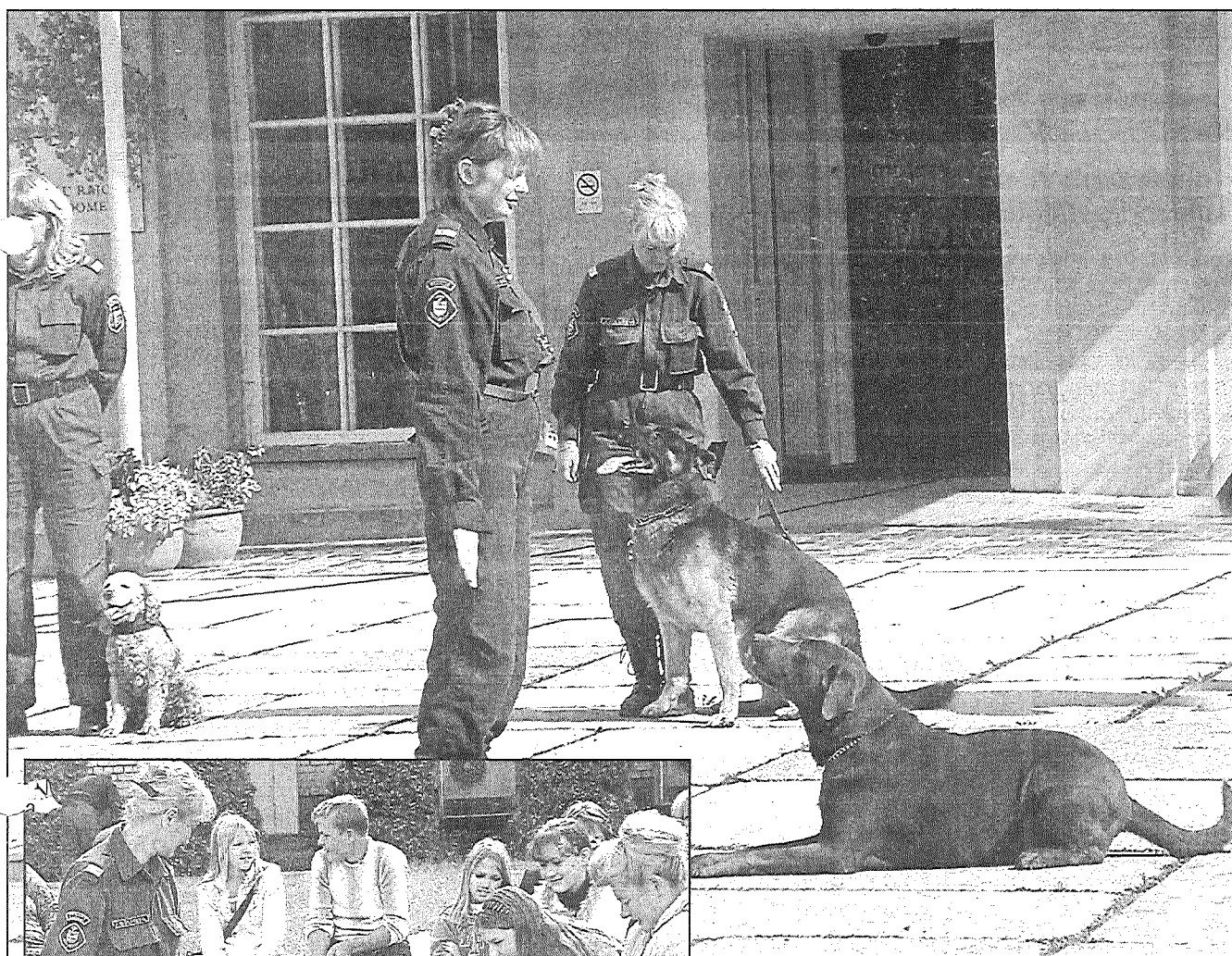
Pasākuma apmeklētājiem būs iespēja klausīties latgaliešu dzeju pašu dzejas autoru izpildījumā un dziesmas oriģinālvalodā — latgaliešu valodā. Būs iespēja baudīt ne vien izlokšņu bagātību un valodas improvizācijas iespējas, bet arī dejojot dančus pēc latgaliešu modes, nobaudīt pirāgus ar īpašu Latgales garšu un izjust latgaliešu dzīvespriecīgo garu.

Viens no spilgtākajiem mūsdienu latgaliešu prozaikiem, dramaturgiem un dzejniekiem, Daugavpils Universitātes Humanitārās fakultātes lektors Valentīns Lukaševičs, kurš piedalīsies «Pegaza vakariņās» un kura dzejoļu krājums «Vot taidi vot i batvini» pieteikts Dzejas balvai 2007, skaidro, ka latgaliskais nav nekāds principa jautājums, bet dzeju gan viņš rakstot latgaliski. Ja mēģina «pārlīkt» latviski, zūdot viss efekts.

Latgaliešu dzejā slēpjas neparasts enerģijas lādiņš, kuru sev līdzī nes vēsture, tradīcijas un valoda, kas vienlaikus kalpo gan kā dzejas instruments, gan kā materiāls. Latgaliešu gadījumā valoda atrodas tādā kā nepabeigtības stāvoklī vai nepārtrauktā tapšanas procesā. Valentīns Lukševičs vairākkārt uzsvēris, ka bridī, kamēr notiek diskusijas par latgaliešu valodas statusu un ortogrāfiju, dzeja parāda, ka tieši valodas nenobeigtība un valodas neformālais raksturs, izlokšņu bagātību leģitimitāte un improvizācijas iespējas ir tas, kas valodā ieinteresētam literātam sniedz iespēju darboties plašākā spēles laukā un sniedz lielāku brīvību.

Latgales dzejnieku vakara «Peguozeiša vakarenis» organizatori — Latvijas Rakstnieku savienība un biedrība «Latgales Studentu centrs» — aicina ieklausīties, lai starp miljoniem pasaules valodu, mēs sadzirdam latgalisko.

Latgales dzejnieku vakarā «Peguozeiša vakarenis» ar dzejas lasījumiem plāno piedalīties tādi latgaliešu dzejnieki kā Līga Rundāne, Ingrīda Tārauda, Valentīns Lukaševičs, Juoņs Rjučāns, kā arī jaunie autori Ilze Sperga, Ireta Čekse, Evika Muižniece, Dace Skrauča, Oskars Orlovs (Raibis Suņs), Jana Čevere un citi.

6. Grāmatu svētki:
diskusijas, prezentācijas,
konkursi un daudz jaunu
grāmatuL PREIĻU GALVENĀ BIBLIOTĒKA
BĒRNU LITERATŪRAS
NODAĻA

● Aizsardzības ministrijas līdzdalība Grāmatu svētkos kļuvusi par tradīciju. Šogad Preiļos notikušajos 6. Grāmatu svētkos sajūsminātie dažāda vecuma skatītāji ar aizrautību sekoja LR Valsts robežsardzes Daugavpils pārvaldes robežsargu dienesta suņu demonstrējumiem. Foto: P.Pastars

► Materiālu lasiet 4. lpp.

Valsts apdraudējuma gadījumā iedzīvotājus
nodrošinās ar pārtiku

Valdība 28. augustā akceptēja Zemkopības ministrijas (ZM) izstrādātos Ministru kabineta noteikumus «Noteikumi par iedzīvotāju nodrošināšanu ar pārtiku valsts apdraudējuma gadījumā», «Novadnieku» informē ZM Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas pārvaldes vecākā referente Liene Zvereva. Noteikumi nosaka normas iedzīvotāju nodrošināšanai ar pārtiku, tās izsniegšanas kontroles kārtību, kā arī valsts, pašvaldību institūciju pienākumus un uzdevumus.

Dokuments paredz, ka pārtikas nodrošinājuma plānošanu sadarbībā ar Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministriju veiks Zemkopības ministrija. Savukārt pārtikas izsniegšanu un nepieciešamā pārtikas apjoma plānošanu valsts apdraudējuma gadījumā veiks pašvaldības atbilstoši iedzīvotāju skaitam to administratīvajā teritorijā.

Tāpat normatīvajā aktā ir noteiktas vienas dienas uztura normas dažādām iedzīvotāju grupām — no dzimšanas līdz 2 gadu vecumam, no 2 līdz 18 gadu

vecumam, grūtniecēm un sievietēm laktācijas periodā, no 18 gadu vecuma un personālam, kurš veic apdraudējuma pārvarēšanas pasākumus. Veselības ministrija vienas dienas uztura normas ir izstrādājusi, pamatojoties uz sekojošiem kritērijiem: pārtikas produktiem ir jābūt lietojamiem uzturā bez termiskas apstrādes un ir ilgstoši uzglabājamiem istabas temperatūrā.

Noteikumi stāsies spēkā ar 2008. gada 1. janvāri.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Štokenbergs: Latgale vairs nav depresīvākais novads

Latgale vairs nebūt nav depresīvākais novads, jo tā iekšzemes kopprodukta pieaugums ir viens no augstākajiem Latvijā. To vakar savā uzrunā Latgales plānošanas reģiona attīstības padomes (LPRAP) kopsapulcē, tiekoties ar Latgales pašvaldību vadītājiem, atzīmēja reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs Aigars Štokenbergs. Visaugstākais iekšzemes kopprodukta pieaugums ir Vidzemē — 70% un Latgalē — 53%, apsteidzot gan Kurzemi — 46%, gan Zemgali — 40%. Arī attīstības indekss vairākām Latgales pašvaldībām pēdējos gados ir mainījies no negatīva uz pozitīvu, piemēram, Krāslavas novadam un Ludzai. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis uz vienu cilvēku Latgales pilsētās ir 121 lats, pagastos — 61 lats, tiesa, citur Latvijā tas ir ievērojami lielāks. Tomēr būtisks pieaugums iedzīvotāju ienākuma nodokļa jomā vērojams Rēzeknē, Balvos un Daugavpilī. Savukārt bezdarbs viskrasāk samazinājies Preiļu un Līvānu novadā.

Novadu reformas mērķis ir uzlabot iedzīvotāju dzīves līmeni un veidot pārliecību, ka aiz katra individa stāv stipra un rīcības spējīga pašvaldība. Tomēr, arī pabeidzot reformu, būs nepieciešama nauda un atbalsts, lai mazinātu atšķirību starp reģioniem, uzsvēra Štokenbergs. Ministrs uzsvēra, ka attīstības centram jāklūst par vilcējspēku visam novadam, attīstot arī attālākās teritorijas, kurās cilvēki labprāt dzīvos, ja būs sakārtota vide. Novadiem jāreģinās arī ar to, ka pēc 2009. gada tiem būs jāpārņem lielākā daļa rajonu padomju funkciju — ceļu fonds, būvvaldes, izglītības pārvaldes, civilās aizsardzības un citas. Nelieliem novadiem šajā ziņā varētu rasties problēmas.

Ar 1. septembri mācības nenotiek piecās Latvijas skolās

Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) šogad saskaņojusi pašvaldību lēmumus par piecu izglītības iestāžu likvidāciju, sākot ar jauno mācību gadu. Ar 1. septembri mācības vairs nenotiek Īvandes sākumskolā, Maļinovas pamatskolā, Upesciema pamatskolā, kas atrodas Čornajās pagastā, Raņķu sākumskolā, kā arī Lodes sākumskolā. Iemesls skolu likvidācijai — nepietiekams skolēnu skaits, kas radījis problēmas klašu nokomplektēšanā.

IZM šogad ir saskaņojusi arī sešus lēmumus par skolu reorganizāciju. Tā Jelgavas sākumskola tiks reorganizēta par pirmsskolas izglītības iestādi, Rīgas 1. internātpamatskola un Rīgas 57. vidusskola tiks apvienotas, veidojot jaunu internātvīdusskolu, Vecmilgrāvja sākumskola «Blāzmiņa» tiks pievienota Rīgas 31. vidusskolai. Kūku speciālo internātpamatskolu pievienos Antūžu speciālajai internātpamatskolai, Liepājas 8. vidusskola tiks dibināta kā Liepājas Karostas pamatskola, bet Rīgas 17. vidusskola tiks pievienota Lomonosova vidusskolai.

Uz 2006./2007. mācību gadu tika likvidētas septiņas izglītības iestādes, bet reorganizētas deviņas. Savukārt uz 2005./2006. mācību gadu likvidēja sešas izglītības iestādes, bet reorganizēja piecas.

Izstrādās kārtību, cik naudas var tērēt ministrijas izklaides pasākumiem

Saistībā ar neadekvātiem Ekonomikas ministrijas (EM) tērētiem savu sporta spēļu organizēšanai finanšu ministrs Oskars Spurdziņš valdības sēdē paziņoja, ka jāizstrādā normatīvi, kuros noteiktu, cik ministriem atļauts tērēt izklaides pasākumiem, vēsta laikraksts «Diena». Ministrs apgalvo, ka tie nav bijuši tukši vārdi — pie normatīviem ministrija sāks darbu oktobrī, kad tiks pieņemti nākamā gada budžeta grozījumi. Jau vēstīts, ka EM savas sporta spēles pieaicināja grupu «Prāta vētra». Mūziķi par uzstāšanos honorāru nav prasījuši, taču 10 000 latu tērēti skaņas un skatuves aprīkojumam. Premjeru Aigaru Kalviti sadusmojusi EM, kas taupības režīma laikā rīkojusi vērienīgu izklaides pasākumu. Ministru prezidents Aigars Kalvītis norāda, ka par notikušo ministrijai būs jāatskaitās viņam personīgi.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 53-07056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Faks 53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī

(otrdien, piektdien).

INFORMĀCIJA

PREIĻU NOVADĀ

Mikrorajona iedzīvotāji cer neklūt par ķilniekiem

Laikraksta «Novadnieks» redakcijā pagājušās nedēļas nogalē un šīs nedēļas pirmajā darbdienā griezās vairāki Preiļu iedzīvotāji ar lūgumu noskaidrot, vai ir pamats bažām, ka A.Upiša ielas un Daugavpils ielas mikrorajons var palikt bez ūdens piegādes un nākotnē, iespējams, arī bez apkures, un kāds tam visam sakars ar kādas privātpersonas īpašumu.

Zemes gabals piešķirts, nepārzinot visus lietas apstākļus

Radušos situāciju «Novadniekam» vakardien, 3. septembrī, skaidroja Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs.

— 2005. gada decembrī dome pieņēmusi lēmumu par zemes gabala piešķiršanu Mārim Pūdžam, neņemot vērā, ka šajā platībā atrodas artēziskais urbums, kam, kā izrādās, ir arī pase, no kuras izriet, ka tas pieder akciju sabiedrībai «Preiļu siers» un ir izveidots 1991. gadā, — informēja Aldis Adamovičs. — Pagaidām domē vēl nav izveidota izmeklēšanas komisija, lai noskaidrotu, kas — pārpratuma vai nezināšanas dēļ — vainojams zemes gabala piešķiršanā, neņemot vērā artēzisko urbumu nr. 7 ar aizsargjoslu. Zemes gabals ietilpa valsts brīvajās zemēs, un uz tām varēja pieteikties jebkurš.

Jāpiebilst, ka Aldis Adamovičs 2005. gadā nebija domes priekšsēdētājs.

31. augustā Preiļu novada domes sēdē, izskatot akciju sabiedrības «Preiļu siers» 2007. gada 17. augusta iesniegumu, kurā akciju sabiedrība lūdz Preiļu novada domi atcelt domes 2005. gada 21. decembra lēmumu «Māra Pūdža iesnieguma izskatīšanā» par zemes gabala ar kadastra numuru 7658 – 004 – 0253 piešķiršanu no brīvajām valsts zemēm un pamatojoties uz attiecīgiem Administratīvā procesa likuma pantiem. Deputāti nobalsoja par lēmuma atcelšanu. Skaidrāk izsakoties, — atņemot pirms pusotra gada piešķirto zemes gabaliņu.

Ja tas bija šķērslis, lai dome ar a/s «Preiļu siers» varētu vienoties par līgumu noslēgšanu, tad tas ir novērsts, atzina Aldis Adamovičs, vienlaikus piebilstams, ka pašlaik urbums nedarbojas, bet ir nepieciešams gan ražošanai, gan arī mikrorajona apgādei ar ūdeni, un akciju sabiedrībai būs visas iespējas šo lietu sakārtot.

Iedzīvotāju zināšanai: 2007. gada 31. augustā beidzās 2006. gada 30. augustā noslēgtais līgums starp a/s «Preiļu siers» un Preiļu novada domi par siltumenerģijas un ūdens piegādi Daugavpils un A.Upiša ielas mikrorajonā. Jau minētajā domes sēdē pēc lēmuma pieņemšanas par zemes gabala piešķiršanas atcelšanu tika pieņemts lēmums piedāvāt a/s «Preiļus siers» noslēgt papildus vienošanos ar novada domi par 2006. gada 30. augusta līguma par siltumenerģijas un ūdens piegādes pagarināšanu līdz 2007. gada 1. oktobrim.

Par zaudējumiem griezies tiesā

«Novadnieks» lūdza komentāru arī no uzņēmēja Māra Pūdža, kuram jaunais domes lēmums rada zaudējumus un kurš tāpēc ir nolēmis vērsties Administratīvajā rajona tiesā.

2005. gadā ar Preiļu novada domes lēmumu man tika piešķirts brīvās zemes gabals, kurš pirms tam, pēc manā rīcībā esošas informācijas, bija gadus trīs stāvējis tukšā, un uz kuru nevienš cits nebija pieteicies, stāstīja Māris Pūdžs. Papētot tuvāk šo lietu, es secināju, ka tas varētu noderēt maniem turpmākajiem biznesa plāniem. Redzēju, ka uz tā atrodas kāds ķieģeļu namiņš, bet tajā pašā laikā zināju, ka tas nekur nav reģistrēts. Netiku saņēmis nekādu oficiālu informāciju par to, ka te atrodas artēziskais urbums. Būdiņa bija visiem pieejama, tajā pat mētājās bērnu rotaļlietas. Ja tur bija urbums, tad jāatzīst, ka tas netika uzturēts tādā stāvoklī, kāda paredzēta attiecīgos Ministra kabineta noteikumos, un bija jebkuram pieejams.

Kad pagājušajā gadā notika Preiļu centra rekonstrukcijas darbi, domes amatpersonas man telefonsarunā lūdza, vai uz šī zemes gabala nevarētu izbērt nevaļadzīgo, no ielām norakto granti, ko es arī atļāvu, jo zemes gabals, lai būtu izmantojams tālāku ieceru realizēšanai, tā vai citādi bija jāplanē. Tika izveidots zemes robežu plāns, taču nepaspēju ierakstīt Zemesgrāmatā. Šogad jutos pārsteigts, no neoficiālas informācijas uzzinot, ka urbumam ir īpašnieks. Nekādus oficiālus piederības dokumentus šajā sakarībā tā arī neesmu redzējis. Un nevēlos, ka mani padara par grēkāzi, kura dēļ vesela mikrorajona iedzīvotājiem būtu jāpaliek bez ūdens.

Lēmuma atcelšana par zemes gabala

LĪVĀNU NOVADĀ

Arī nākošgad atbalstīs iedzīvotāju iniciatīvas

Līvānu novada domes deputāti izskatīja biedrības «Baltā māja» aicinājumu arī 2008. gadā atbalstīt ar līdzfinansējumu Nīderlandes fonda KNHM un Baltās mājas mazo grantu programmu, «Novadnieku» informē sabiedrisko attiecību speciāliste Līvānu novada domē Ginta Kraukle.

Domes deputāti vienbalsīgi atbalstīja līdzfinansējuma piešķiršanu šim projektam, kura mērķis ir motivēt iedzīvotājus pašus veidot sakopty visi ap sevi. Iedzīvotāju iniciatīvas ir balstītas uz pašu idejām, jo iedzīvotāji projektus realizē brīvprātīgi, rādot labu piemēru apkārtējiem. Projekts veiksmīgi tiek re-

alizēts jau otro gadu. Arī 2008. gadā pašvaldība finansāli atbalstīs ieceri, nodrošinot 60% līdzfinansējumu (pirmajā gadā dome nodrošināja 30%; otrajā gadā – 50% līdzfinansējuma). Projekta apstiprināšanas gadījumā budžetā tiks rezervēti Ls 4200.

Līgumu pagarina uz vienu mēnesi

Vienlaikus «Novadnieks» vēlējas noskaidrot Preiļu novada domes priekšsēdētāja Alda Adamoviča viedokli sakarā ar to, kāpēc minētajā domes sēdē, kas notika 31. augustā, a/s «Preiļu siers» tika lūgta līgumu par siltumenerģijas un ūdens piegādi pagarināt tikai uz vienu mēnesi, bet nevis uz ilgāku laiku, un vai A. Upiša un Daugavpils ielas mikrorajona iedzīvotāji var kļūt par ķilniekiem viņiem pagaidām nezināmās domes deputātu peripetijās?

Aldis Adamovičs informēja, ka šogad a/s «Preiļu siers» pirmo reizi piedāvāts slēgt līgumu ar SIA «Preiļu saimnieks», nevis ar novada domi, kā līdz šim. Jūlijā no a/s «Preiļu siers» vadības dome saņēma vēstuli ar pašvaldībai izvirzītām prasībām, kas būtu jāizpilda domei, lai tiktu noslēgts līgums. Viena no tām attiecas uz siltumtrašu nomaņu mikrorajonā, kas tikšot izpildīta tuvākajā laikā. Dažas citas prasības vēl jāizvērtē juridiski, teica domes priekšsēdētājs. I būtu ļoti apmierināti, viņš sacīja, ja akciju sabiedrība Daugavpils sabiedrisko pakalpojumu regulatoram apstiprināšanai iesniegtu savu tarifu, un, iespējams, ka mikrorajona iedzīvotājiem par siltumu būtu jāmaksā mazāk. Arī samaksas iekasēšanu varētu nodot uzņēmuma ziņā. Iebildumi varētu būt par siltumtrašu nodošanu uz laiku akciju sabiedrības pārziņā. Trases pašlaik pieder SIA «Preiļu saimnieks», un šis jautājums, acimredzot, tuvākajā laikā būs jāskata novada domes sēdē. Vēstulē bija minēts arī tas, ka pārāk maz līdzekļu, salīdzinot ar pārējo pilsētas daļu, ieguldīts A. Upiša un Daugavpils ielas mikrorajona trašu atjaunošanā. Reķinot procentos, protams, sanāk, ka vairāk līdzekļu ieguldīts centra un Rēzeknes ielas masīvā, kur atradās visvecākās trases, bet līdz apkures sezonas uzsākšanai tiks atjaunoti arī tie posmi siera rūpnīcas mikrorajonā, kam sagatavoti tehniskie projekti.

L.Rancāne

«Ikviens uz savu pienākumu skatās kā uz apnicīgu parvērtnieku, no kura gribētos atbrīvoties.»

Fransuā de Lorošfuko

OTRDIENAS INTERVIJA

AIVARS ZNOTIŅŠ ir Lauku atbalsta dienesta Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes tiešo maksājumu daļas vadītājs. Garš un sarežģīts amata nosaukums, kuru patiesībā var izteikt daudz īsāk un skaidrāk – Aivars ir tas, kurš sēž pie Eiropas naudas lādes, no kuras jau vairākus gadus pa lielāku vai mazāku saujīnai tiek mūsu reģiona zemniekiem.

● 1983. gada vasarā studenti, topošie melioratori, (Aivars – pirmais no labās) praksē kādā no Jelgavas rajona polderiem. Foto no A.Znotiņa personīgā albuma

3.

Pie Eiropas naudas lādes sēžot

— Gluži tā nav, ka es daļu zemiņiem visu Eiropas naudu. Lauku atbalsta dienestā ir vairākas daļas, kas saistītas ar Eiropas Savienības dažādu struktūrfondu līdzekļu sadalīšanu. Tiešo maksājumu daļa, kuru es vadu, nodarbojas tikai ar platībmaksājumiem, tas ir, mēs pieņemam un administrējam iesniegumus, kuru rezultātā zemnieki saņem kompensāciju par apstrādāto lauksaimniecībā izmantojamo zemi.

— Jūs esat tie, kuri šķirsta un pāršķirsta papirus, salīdzina un pārbauda?

— Jā, bet process ir automatizēts, dokumentus apstrādājam ar datorprogrammu palīdzību. Pārbaudes, ar ko parasti domā fikšas kontroles zemnieku saimniecībās, veic kolēģi – zemes un ūdens resursu daļas speciālisti. Viņi ir tie, kuri katru gadu noteiktu skaitu iesniegumu pārbauda dabā – mēra laukus, skatās, vai patiešām tur iesētas dokumentos minētās iesniegumā pieteiktās kultūras.

Tiešo maksājumu daļas speciālistu uzdevums ir nokārtot visu līdz galam, tas ir, līdz brīdim, kad katrs iesniegums tiek akceptēts un zemnieki no Lauku atbalsta dienesta centrālā aparāta savos kontos saņem noteiktu naudas summu.

— Dienvidlatgales reģionālā lauksaimniecības pārvalde apkalpo trīs rajonus – Preiļu, Daugavpils un Krāslavas. Jūsu darba apjoms droši vien ir šis.

— Tiesa, platībmaksājumus apkalpojam ceturto daļu no visas Latvijas klientiem. Pārsteidzošs skaitlis, vai ne? Tie ir 18 līdz 20 tūkstoši klientu, jo mēs administrējam arī kompensācijas par pienu kvotām. Milzīgs darba apjoms uz samērā ierobežotu cilvēku skaitu, kas ar šiem jautājumiem nodarbojas. Pārvaldē tiešo maksājumu daļā esam tikai 18 darbinieki, kas nozīmē, ka mūsu speciālistiem ir lielāka slodze nekā vidēji Latvijā.

— Jācer, ka jūs par savu darbu saņemat vairāk nekā vidēji Latvijā...

— Nē, mēs visi esam ierēdņi un algas dienā saņemam tieši tikpat daudz, cik kolēģi Zemgalē vai Kurzemē. Esmu dzirdējis viedokli, sak, jums mazi zemnieciņi, mazas platības, tāpēc vieglāk strādāt. Gluži otrādi, dokumentu kaudzes gan lielam, gan mazam zemniekam ir vienlīdz biezas. Pie tam, lielo saimniecību īpašnieki, ražotāji, problēmas nesagādā, viņiem viss iegājies. Grūtāk ir ar tiem īpašniekiem, kuri ir Rīgā un gandrīz visās Latvijas pilsētās, bet paši isti nemaz nezina, kur atrodas lauki. Arī viņi piesakās uz maksājumiem. Protams, ka mēs pārbaudām, kā viss ir īstenībā. Ar šādiem klientiem mums strādāt ir daudz grūtāk, toties viņi ir gudri citās jomās, piemēram, prot labi aizpildīt papirus, visu nokārtot.

Bet patiesībā Latvija taču turas uz mazajiem zemniekiem, kam pa 20 hektāriem zemes un pāris gotiņas. Šiem cilvēkiem, kas ir galvenā ražotāju daļa, nav laika nodarboties ar papīru lietām, un viņi bieži vien ir cietēji un zaudētāji. Tomēr, patik tas kādam vai nepatīk, papīri mūsu darbā ir visai svarīga lieta, bet zemniekiem – lai saņemtu naudu.

— Cik sen jūs ar šiem jautājumiem nodarbojaties?

— Tiešo maksājumu daļa pastāv tikpat ilgi, cik Lauku atbalsta dienests – no 2000. gada 1. aprīļa. Protams, ka tukšā vietā ko no jauna radīt nav nemaz tik vienkārši. Toreiz trīs mēnešus veicām priekšreģistrāciju, kaut ko līdzīgu zemnieku aptaujai. Būtbū neskaidrojām, cik klientu mums apstiprināt būs, kādas ir zemes platības. Tas bija vajadzīgs, lai mēs sāktu strādāt. Vecajā Eiropā sistēma bija izstrādāta daudz agrāk, dažā valstī varbūt pirms gadu simtiem bija skaidrība ar zemes īpašumiem, zemesgrāmatas nokārtotas un nodotas no paaudzes paaudzē.

Pašlaik situācija jau ir daudz daudz labāka. Bet pirms gadiem trim tādā rajonā kā Krāslavas, kur ļoti daudz nepilsoņu, bija milzums problēmu ar zemes īpašumu formām. Vēl vajadzīgs laiks, lai viss tiktu sakārtots.

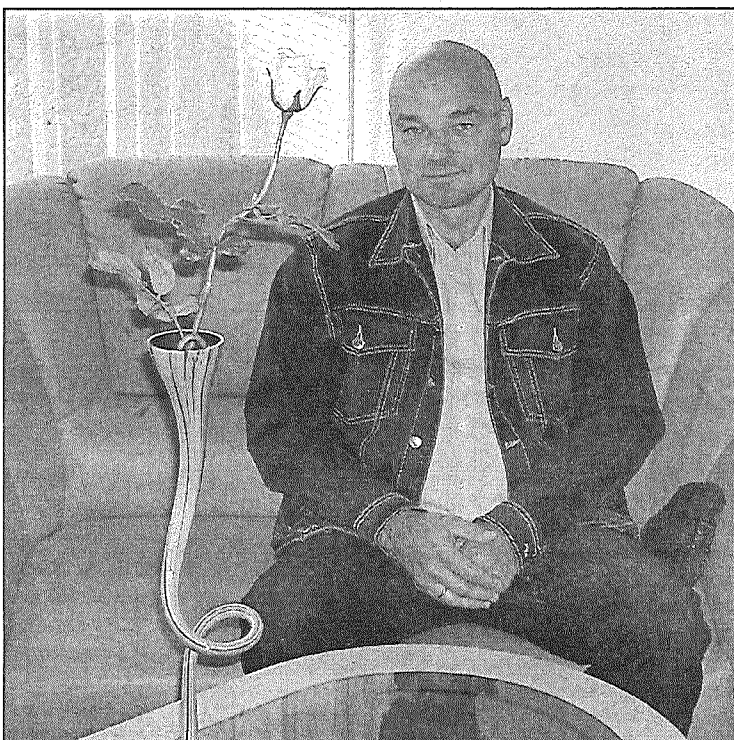
— Tad jau jums darbā nākas pavadīt dienas un naktis?

— Pa naktīm mēs nesēžam, jo darba likumdošana jāievēro. Tomēr darba grafiks ir ļoti stingrs un saspringts – no viena konkrēta datuma līdz nākamajam. Zemnieki par tiem ir lietas kursā, jo informācijas pēdējā laikā netrūkst. Cita lieta, vai viņiem atliek laika visam sekot līdzī, vai pietiek zināšanu. Tādā gadījumā palīdzību var saņemt pie valsts apmaksātiem lauku konsultantiem, kādi kopš šī gada darbojas katrā pašvaldībā. Viņi katram zemniekam ar pirkstu parādīs un vēl ķeksīti attiecīgajā ailītē ievilks, lai neaizmirstu, kad dokumenti iesniedzami.

— Izklusās diktī vienkārši – pareizi un laikā nokārto dokumentus un saņem naudu.

— Gluži vienkārši vis nav. Lai saņemtu platību maksājumus, ir ne tikai jāievēro attiecīgi noteikumi, bet tie arī jāpilda. Tikai tadē vien, ka tev īpašumā ir zeme, naudu neviens nedos. Tas ir līdzīgi kā bankā – ja gribi naudu, dod preti ķīlu. Tikai mūsu gadījumā ķīlas vietā ir jāapstrādā pieteiktā zeme. Pie tam, kārtīgi jāapstrādā, kā to prasa labas saimniecības priekšnoteikumi. Un tikai otrajā plānā ir dokumentu kārtošana, kad laikā jāatbild uz Lauku atbalsta dienesta vēstulēm, jāizlabo kļūdas, ja tādas dokumentos radušās.

— Jūs teicāt, ka tiešo maksājumu daļā strādājat kopš tās izveidošanas. Kā veicies šajos septiņos gados?

● Zemes, kuras var izmantot, Latvijā noteikti neaizies postā, neaizaugs ar krūmiem. Aivars Znotiņš, strādādams Lauku atbalsta dienestā, ieguvis ne tikai pieredzi, bet arī it kā attālinātu, mazliet analītisku skatījumu uz realitāti. Un tā liecina, ka viss būs labi. Foto: P.Pastars

— Daudz kas ir izmainījies. Toreiz sāku strādāt viens pats. Mēneša laikā tika pieņemti vairāki jauni darbinieki. Vajadzēja daudz mācīties. Biju aizbraucis uz Vāciju, divas nedēļas braukāju un skatījos, kā tur viss notiek. Viesojāties Zemkopības ministrijā, klausījāties gudras lekcijas, braucām pie zemniekiem, kur mērījām un pārbaudījām. Vārdu sakot, teorētisks priekšstats man bija, vajadzēja tikai uzzināto piemērot mūsu apstākļiem, jo maksājumu administrēšanas kārtība ir praktiski vienāda visā Eiropā.

Tagad atceros savus spilgtākos iespaidus Vācijā. Man toreiz radās gribējās, skatoties uz viņu zemi. Tās ir no tiesas švaks, bet rezultātus vācu zemnieki panāk ar augstu apstrādāšanas kultūru, ar augstas uzlabošanas pasākumiem, ar milzīgu darbu. Tas nozīmē, ka mums ir kolosālas perspektīvas.

Pagaidām mēs esam ļoti atšķirīgi. Vācijā – ar 100 miljoniem iedzīvotāju un pusmiljonu zemnieku saimniecību, Latvijā – ar nedaudz vairāk kā diviem miljoniem iedzīvotāju un ap 100 tūkstošiem zemnieku saimniecību. Tomēr interesanti, ka Vācijā nav tik milzīgu saimniecību, kādas gadās pie mums, Latgalē. Piemēram, Daugavpils rajonā ir zemnieku saimniecība ar 2000 hektāriem zemes, bet Vācijā – ap 700.

No Vācijas varam daudz ko mācīties. Arī to, ka visi, kam vien ir īpašumā lielāks vai mazāks zemes gabals, to pārdot nevēlas. Iznomāt – gan, jo nomas maksa ir pietiekami augsta, lai ilgtermiņā tas būtu pat ļoti izdevīgi.

— Kā jums šķiet, vai mums vēl ilgi vajadzēs tā kārtīgi rīkot, lai sasniegtu Rietumval-

stu līmeni laukos?

— Domāju, ka mūsu lieli zemnieki jau ir sasnieguši vāciešu līmeni. Ņemot vērā to, cik mūsu zeme ir tīra un veselīga, nepiesārņota un nenogurusi, cik laba ir pie mums audzētā pātika, varētu tikai priecāties. Tomēr priekā maz, jo galvenais klupšanas akmens ir lauksaimniecības produkcijas pārstrāde, kas ir pilnīgi svešas, ne zemnieku, rokās. Vācijā, piemēram, viss ir otrādi, jo zemnieku organizācijas kontrolē pārstrādi. Mūsu zemnieki ir priecīgi par to, cik viņiem viszēlīgi atmet uzpircēji vai pārstrādātāji. Arī platību maksājumu apjoma ziņā mēs vēl atpaliekam. Ap 2013. gadu plānots pāriet uz vienoto maksājumu. Tad apstākļi arī pie mums būs līdzīgi Eiropai, kas zemniekiem būs ievērojami izdevīgāk. Vai varat iedomāties situāciju, ka Latgales zemnieks varētu atļauties nenovākt labības lauku, jo izdevīgāk ir saņemt platībmaksājumu naudu nekā tērēties par kultūras novākšanu un pārdošanu? Lai cik maz mēs par savu produkciju saņemam, neko tādu nevaram.

Ir lietas, kas nedod miera. Kaut vai tie paši pilsētas zemnieki, kuri reāli neko nedara uz savas zemes. Toties viņiem ir pietiekami laika citām lietām, piemēram, slēgt līgumus ar zemniekiem, vienoties un saņemt kaut vai tos pašus mazāk labvēlīgo apvidu maksājumus. Vai to varēs izskaust? Vienīgā iespēja – fiziskās kontroles, bet tadā gadījumā reģionā būtu nepieciešams daudzārt vairāk darbinieku, kas to veiktu. Arī valsts vēl nespēj apmaksāt viņu darbu, transporta izdevumus, iegādāties moderno mēraparatūru.

7,2 procenti, tādš šogad ir pārbaudāmo skaits. Ņemot vērā mūsu spēkus, tas ir daudz. Bet kāda garantija, ka tiks pieķerti visi krāpnieki? Nekādas, lai gan pārbaudāmās saimniecības izvēlas atbilstoši tā saucamajiem riska groziem.

— Kādām īpašībām ir jāpiemīt, lai varētu strādāt jūsu daļā?

— Vispirms jau ļoti labi jāsaprot kartogrāfiskais materiāls. Jāzina, kā zeme izskatās realitātē, kādas kultūras tiek audzētas. Būtbū – jābūt elementārai saprāšanai, ko nozīmē lauki. Visbeidzot – jābūt stipriem nerviem, jo esam sarēķinājuši, ka gada laikā tiešo maksājumu daļā ar saviem jautājumiem un problēmām iegriežas vismaz seši tūkstoši cilvēku. Liela daļa nav tajā jaukāajā un saulainākajā noskaņojumā.

— Vai jūs pats šajā vietā nonācāt likumsakarīgi vai nejaušības dēļ?

— Kā lai to saka... Pašlaik Latvijas Lauksaimniecības universitātē mācās daudz jauniešu. Tas nozīmē, ka varētu būt daudz jaunu perspektīvu speciālistu vajadzīgajās nozarēs. Taču nekā tamli dzīga, top diplomētas mājsaimnieces, bet ne pietiekami daudz melioratoru vai būvnieku.

Lai būtu labs jauns speciālists, jaunietim nepieciešama prakse. Kur to lai ņem? Pie tam students labprātāk brīvā laikā strādās par krāvēju un nopelnīs vairāk kā tiešajā darbā.

Ar mani bija tā, ka 1979. gadā, kad beidzu Preiļu 1. vidusskolu, iestājos toreizējā Lauksaimniecības akadēmijā Hidromeliorācijas fakultātē. 1984. gadā beidzu augstskolu, uz trim mēnešiem tikku parauts armijā, bet jau oktobrī sāku strādāt Preiļos. Kāpēc tāda izvēle? Ja atceraties, padomju laikos bija tikai divas bagātas ministrijas – Aizsardzības un Meliorācijas ministrija. Meliorēja uz nebūdu visā savienībā. Un šis bums bija saistīts ar izslavēto pārtikas programmu. Toreiz tika tērēta milzu nauda, tagad to nevar atļauties pat ļoti bagātas valstis.

Pēc vidusskolas izdarīt šo izvēli pamudināja tēvs, jo arī viņš strādāja meliorācijā. Nekad neesmu to nožēlojis, lai gan sen vairs tiešā veidā nedarbojos iegūtajā profesijā. Man ir bijusi iespēja koordinēt arī SAPARD līdzekļu apgūšanu. Esmu pārliecinājies, ka Latgales zemnieki var kalnus gāzt.

— Vai tas, kas pēdējā laikā noticis Latgales laukos, ir uz labu?

— Noteikti – uz labu. Ja ne kā citādi, tad sakarā ar pirmajiem tiešmaksājumiem Latgales tantuku mājās vismaz jauni televizori parādījās. Tas gan vairāk joks, jo būtbū mani uztrauc ne tantiņas, bet fakts, ka diez vai atgriezies mājās ogu un sēņu lasītāji no Īrijas. Kopumā esmu cerīgi un optimistiski noskaņots.

L. Kirillova

Skolotāja savas angļu valodas zināšanas papildina Lielbritānijā

No 25. jūnija līdz 6. jūlijam biedrības «Preiļu sieviešu klubs» projekta «Pieaugušo izglītības centrs» angļu valodas skolotāja ANITRA POPLAVSKA piedalījās Lielbritānijā organizētajos kursos «Language & Methodology for Teachers of English – A Blended Approach» (Valoda un metodika angļu valodas skolotājiem – kombinētā pieeja). Kursi notika starptautiskajā angļu valodas skolā «Anglolang», kas atrodas Ziemeļjorkšīras pilsētā Scarborough. Šo divu nedēļu laikā iegūtajā pieredzē ar «Novadnieku» dalījās Anitra Poplavska.

Anitra Poplavska ieguva Eiropas Savienības Mūzizglītības programmas «Grundtvig» stipendiju profesionālās pilnveides aktivitātēm. Šī nauda sedza ceļa izdevumus, kursu un uzturēšanās izmaksas, kā arī ļāva skolotājai doties uz Lielbritāniju un kopā ar 15 angļu valodas pasniedzējiem no dažādām Eiropas valstīm (Spānijas, Vācijas, Dānijas, Zviedrijas, Itālijas, Šveices, Latvijas) uzlabot savu angļu valodas prasmi un svešvalodas pasniegšanas iemaņas. Katra kursu diena bija ļoti noslogota, atzina Anitra Poplavska. Nodarbības sākās 9.00 un ilga līdz 16.00. Dienas pirmajā pusē skolotāji ar dažādu praktisku uzdevumu palīdzību pilnveidoja savas angļu valodas zināšanas. Tika diskutēts par dažādiem aktuāliem tematiem un analizēti video. Galvenokārt kursu pasniedzēji akcentu lika uz angļu valodas lietošanu, jo ne vienmēr ikdienā, sadzīviskās situācijās, ir iespējams runāt šajā svešvalodā. Pēcpusdienas lekcijas tika veltītas valodas pasniegšanas metožu pilnveidošanai un dažādošanai. Skolotāji paši izmēģināja mācīšanas paņēmienus un diskutēja par to piemērotību atšķirīgām situācijām.

Kursu rīkotāji bija noorganizējuši divas mācību ekskursijas uz vēsturiskām vietām Anglijā. Tika dota arī iespēja nedēļas nogalēs apskatīt Apvienotās Karalistes skaistākos un ievērojamākos tūrisma objektus.

Kursu dalībnieki apmeklēja arī vietējās mācību iestādes un skatījās, kā tajās tiek strādāts ar skolēniem. Uz jautāju-

● Anitra Poplavska (trešā no labās) kopā ar angļu valodas skolotājiem no citām valstīm un kursu pasniedzējiem kursu «Language & Methodology for Teachers of English – A Blended Approach» pēdējā dienā.

mu, kādas ir būtiskākās atšķirības starp to, kā mācības rit Lielbritānijā skolās un to, kā tās notiek Latvijā, Anitra Poplavska atbildēja:

— Anglijā skolēni jaunas zināšanas iegūst ar prakses palīdzību. Viņi paši meklē atbildes uz jautājumiem, prezentē atrasto informāciju, praktiski izmanto jauniegūtās zināšanas un diskutē, tādā veidā labāk apgūstot jauno mācību vielu un to iegaumējot. Kā atzina Lielbritānijas skolu pasniedzēji, bērņus ir ļoti grūti motivēt svešvalodu apgūvei, jo viņi neredz nepieciešamību tās mācīties. Skolēnu dzimtā angļu valoda ir izplatīta gandrīz visā pasaulē, tādēļ, nezinot nevienu citu valodu, viņi bez problēmām var saprasties ar jebkuras valsts iedzīvotājiem.

Kā pastāstīja Anitra Poplavska, kursu laikā viņa dzīvoja angļu ģimenē. Tā bija ļoti laba iespēja tuvāk iepazīties ar britu paradumiem un dzīves stilu, kā arī tradīcijām un sadzīvi.

— Kursi ārzemēs ir lieliska izdevība ne tikai pilnveidot valodas prasmi un atsvaidzināt jau esošās zināšanas, bet arī iepazīt jaunās zemes un kultūras, kā arī dibināt noderīgus kontaktus ar pasniedzējiem no citām valstīm, — kursu lietderību skaidroja Anitra Poplav-

ska. — Ikdienā mēs ļoti bieži ieslīgstam rutīnā, un dažreiz pat zūd interese par darbu, ko mēs darām. Šo kursu laikā esmu atjaunojusi interesi par angļu valodu un ieguvusi jaunas idejas mācību procesa dažādošanai. Tagad varu ķerties pie darba ar jaunu sparu!

ES izglītības programmu izpildi Latvijā nodrošina valsts aģentūra «Akadēmisko programmu aģentūra». Tās mājas lapā www.apa.lv var atrast visu nepieciešamo informāciju par kursiem un finansējumu. Iespēju apmeklēt kursus ārzemēs var izmantot jebkuras profesijas pārstāvis, mācību priekšmeta pasniedzējs vai students. Tiek piešķirtas gan individuālās stipendijas, gan finansējums sadarbības projektiem starp dažādu Eiropas valstu skolām un nevalstiskajām organizācijām. Kā pastāstīja Anitra Poplavska, pagājušajā gadā biedrības «Preiļu sieviešu klubs» valdes priekšsēdētāja Elita Jermolajeva arī izmantoja šo iespēju un apmeklēja projektu izstrādes un vadišanas kursus Itālijā.

— Galvenais ir uzdrošināties un mēģināt, jo mācīties, pilnveidot savas prasmes un iegūt jaunas zināšanas nekad nav par vēlu, — aicināja Anitra Poplav-

A.Svarinska

6. Grāmatu svētki: diskusijas, prezentācijas, konkursi un daudz jaunu grāmatu

Sākums 1. lappusē.

Ši gada Grāmatu svētku, kas lasītājus, skatītājus un citus interesentus pulcināja 31. augustā, kopējais ieguvums ir 2190 lati, ko bibliotēkām dāvanu karšu un grāmatu veidā dāvinājušas izdevniecības, sabiedriskās organizācijas, uzņēmumi, iestādes, privātpersonas. Kā informēja Preiļu galvenās bibliotēkas direktore Ināra Batarāga, dāvinājumu sadale notiks atbilstoši tai kārtībai, kāda izstrādāta iepriekšējos gados, tas ir, lauku bibliotēkas saņems proporcionāli savu lasītāju skaitam, kas bija ieradušies uz svētku norisēm. Kā liecina svētku statistika, viskuplāk bija pārstāvētas Riebiņu novada Kastīres bibliotēka un Aglonas bibliotēka.

Svētku atklāšanā, kas notika Preiļu novada kultūras centra zālē, klātesošos sveica rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, Preiļu novada domes izpilddirektors Vladimirs Ivanovs, Preiļu galvenās bibliotēkas vadītāja Ināra Batarāga, rakstnieks Jānis Kleinbergs, muzikālu sveicību bija sagatavojuši soliste Irēna Kļarkuža un mūziķis Zieds-Ziedīns. Grāmatu svētkos piedalījās 9. Saeimas deputāti Jānis Eglītis un Sarmīte Ķīkuste.

Lauku bibliotēku atbalsta biedrības priekšsēdētāja, rakstniece Biruta Eglīte, kura jau vairāku gadu garumā ir svētku galvenā iniciatore un organizatore, uzrunājot klātesošos, teica, ka no visas sirds priecājas, lasītājus Preiļos atkal redzot tik kuplā skaitā un vienmēr labvēlīgi noskaņotus. Lauku bibliotēku atbalsta biedrība katru gadu ar īpašu prieku gatavojas tieši Preiļu rajona grāmatu svētkiem, uzsvēra Biruta Eglīte, jo Preiļu galvenā bibliotēka ir bijusi viena no pirmajām, kas atbalstījusi šo svētku rīkošanu tajā laikā, kad daudzas citas par šāda pasākuma vajadzību vēl šaubījās. Viņa īpaši pieminēja galvenās bibliotēkas vadītājas Ināras Batarāgas nopelnus, uzdrīkstēšanos un atvērtību visam jaunajam, kā rezultātā arī bibliotēkas un to lietotāji iegūst tik daudz derīga.

Pagājušais gads bija īpašs, jo tas bija 9. Saeimas vēlēšanu gads, un partijas neskopojās ar dāvinājumiem, kā arī izmantoja Grāmatu svētkus, lai tītos ar iedzīvotājiem, teica Biruta Eglīte. Šogad, litūku atbalsts šim pasākumam jūtami apstāties, un tomēr ir izdevies atrast pietiekami daudz ziedotāju, kas bibliotēkām dāvina gan dāvanu kartes, gan arī jaunas grāmatas. No partijām uzticīgas Grāmatu svētkiem palikušas divas — «Jaunais laiks» un Tautas partija. Lai šī gada dāvinājumi būtu bagātīgi, bija parūpējies Hansabanka, Aizsardzības ministrija, Valsts robežsardze un Valsts aģentūra «Tēvijas sargs», Lietuvas vēstniecība un lietuviešu uzņēmums – SLA «Jocker», Igaunijas vēstniecība, Jelgavas tipogrāfija, Iekšlietu ministrija, Baltijas Falungun asociācija, Centrālā statistikas pārvalde, Sorosa fonds, SLA «Elpa 2», Naudas plānošanas centrs, rakstnieks un sabiedriskais darbinieks Jānis Kleinbergs, izdevniecība «Lauku Avize», «Zvaigzne ABC», «Nordik», «Tapals», «Jumava», «Kontinents», «Liktņstāsti», žurnāls «Dadzis».

Klātesošie iesaistījās diskusijā «Ģimenes budžets», ko vadīja «Latvijas Avīzes» galvenā redaktora vietnieks Ivars Bušmanis. Diskusijā piedalījās Bērnu un ģimenes lietu ministrs Ainārs Bašūks, Centrālās Statistikas pārvaldes un Naudas plānošanas centra pārstāvji, klātesošie 9. Saeimas deputāti.

Diskusijai sekoja tikšanās ar žurnāla «Mājas Viesis» veidotājiem par tēmu «Savstarpējās attiecības ģimenē» un Ingrīdas Karstās grāmatas «Kaupeņa līgava» prezentācija ar autores piedalīšanos.

Daudzas jaunas idejas klātesošie guva grāmatas «Bioloģiskās augkopības pamati» prezentācijā, tiekoties ar tās autoriem rajona padomes zālē.

6.-12. klašu skolēni piedalījās erudīcijas konkursā «Gods kalpot Latvijai», kas tika organizēts sadarbībā ar Valsts aģentūru «Tēvijas sargs», un par pareizām atbildēm nopelnīja daudz jauku grāmatu. Konkurss notika Preiļu mūzikas un mākslas skolā. Šeit skolēni pulcējās arī uz žurnāla «Dadzis» rīkoto karikatūru konkursu, anekdošu un humoresku stundu.

L.Rancāne

● REKLĀMA

● REKLĀMA

● REKLĀMA

● REKLĀMA

SIA PREIĻU
SAIMNIEKS

NEKRĀJ KRĀMUS!

NODOD NOLIETOTĀS ELEKTROPRECES PĀRSTRĀDEI

SIA „Preiļu saimnieks” pieņemšanas punkts:

Preiļos, Mehanizatoru ielā 1, darba dienās no 8:00 līdz 12:00 un no 13:00 līdz 17:00, sestdienās no 8:00 līdz 12:00 un no 13:00 līdz 16:00

UN PIEDALIES IZLOZĒ

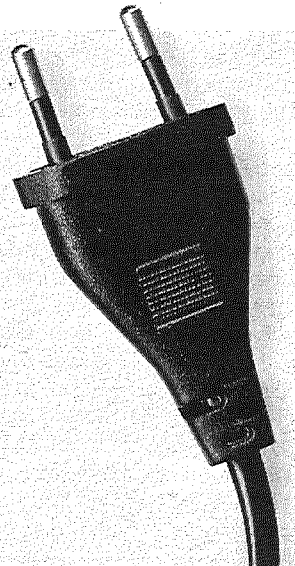
Balvās divas dāvanu kartes Ls 30,- vērtībā jaunu elektropreču iegādei.

Izlozes un rezultātu paziņošana divās kārtās 6.septembrī un 27.septembrī.

Tālrunis uzziņām 65307086, 29420721

UZMANĪBU! Nolietotās elektropreces nedrīkst būt izjauktas!

LATVIJAS
ZALAIS
PUNKTS®

STABULNIEKOS

Tic ne programmai, bet paša spēkiem

Pēc Lauksaimniecības datu centra apkopotajām ziņām, RIEBIŅU NOVADA STABULNIEKU PAGASTĀ ir reģistrēti 336 ganāmpulki, no tiem 210 – liellopu ganāmpulki ar 2030 liellopiem, tajā skaitā 986 slaucamām govīm.

Pārraudzībā pagastā ir 42 ganāmpulki, no tiem 34 ganāmpulkos ir vairāk kā 10 liellopi, bet piecos ganāmpulkos – vairāk nekā 50 liellopi.

2006. pārraudzības gadā Preiļu rajonā vidējais piena izlaukums no govs bija 4787 kilogrami, bet Stabulnieku pagastā – 4933 kilogrami.

Šie nedaudzi skaitļi liecina, ka Stabulnieki Preiļu rajona robežās ir sava veida Holande – piena zeme ar daudziem ganāmpulkiem, augstiem izslaukumiem. Ņemot vērā samērā nelielo pagasta teritoriju, savām acīm pārliecinājāties, ka piensaimniecības nozare te ir vispopulārākā un arī visattīstītākā.

Lai iepazīstinātu «Novadnieka» lasītājus ar zemnieku panākumiem, viņu domām par nozares nākotni, viesojāties trijās saimniecībās – gan lielākajās, gan tādās, ko Zemkopības ministrijas apstiprinātā «Latvijas piensaimniecības nozares darbības uzlabošanas stratēģiskajā programmā» nodēvē par neperspektīvu.

Riebiņu novada Stabulnieku pagasta teritoriālās pārvaldes vadītājs **JĀZEPS IVANĀNS**, pēc izglītības zootehniķis, ko pirms nedaudz gadiem rajonā zināja kā šķirnes cūku fermas saimnieku, pašlaik ir viena no pagastā lielākajiem piena lopu ganāmpulkiem īpašnieks. Jaunuzbūvētā modernā kūts, iegādātā tehnika lopbarības sagatavošanai un izslaukumi liecina, ka atspēriens jau bijis un tiek strādāts perspektīvai.

Struktūrfondu nauda beidzās nelaikā

Ņemot vērā to, ka uz saimniecību «Ivanānu mājas» tuvākās apkārtnes zemnieki agrāk devās pēc maziem rukšiem, raženās sīvēnmatēs ar labiem panākumiem tika izrādītas reģionālajās lauksaimniecības dzīvnieku izstādēs Viļānos, likumsakarīgi būtu domāt, ka jāattīsta tieši cūkkopības nozare. Taču situācija izveidojusies savādāk un saimnieki pārvaldījušies par piena ražotājiem. Kāpēc tā? Vai turēt cūkas nebija ekonomiski izdevīgi?

Tā nemaz nevar viennozīmīgi teikt, ka bija galīgi neizdevīgi. Cilvēki joprojām ar to nodarbojas, lai gan, manuprāt, nozarei gaidāms sevišķi smags gads, jo graudi kļuvi ievērojami dārgāki. Arī es droši vien būtu turpinājis, ja ne zināmā veidā sakrītība, — par pārmaiņu sākumu teic Jāzeps Ivanāns. — Pirmo projektu struktūrfondu finansējuma saņemšanai izstrādāju par piena lopkopības attīstību. Bija doma, ka priekš cūkām gatavošu nākamo projektu, bet diemžēl triju mēnešu laikā struktūrfondu līdzekļi beidzās, un cūku projekts *pačībēja*. Tālāk attīstība, kas bija atļauta mazajām saimniecībām, mums bija liegta. Tā kā novietnes bija vecas, arī tehnoloģijas vajadzēja mainīt un atjaunot, izvērtējot savas iespējas, secināju, ka nav ko mocīties pāri spēkiem. Kā saka, ar zeltu neviens zemnieks vēl nav apbērs.

Sāka ar pāris gotiņām

Pašu ģimenes vajadzībām pāris gotiņas Ivanāniem bija arī iepriekš. Vēl tika piepirktas dažas telītes, izaudzētas par pienīgām govīm. — Mazais ganāmpulks likās dikti *feins* un ražīgs, pārsvarā nācis no Viļānu selekcijas un izmēģinājumu stacijas, — teic Jā-

zeps. — Tālāk viss notika mērķtiecīgi, pamazām paplašinājāties un pašlaik saimniecībā ir 80 slaucamas govīs.

Ņemot vērā šovasar sagatavotos lopbarības apjomus, saimnieki ganāmpulku varētu arī palielināt. Vai tie būs nobarojamie liellopi, vai ataudzējamās telītes, pagaidām grūti spriest.

Lielākā daļa lopbarības sagatavota plēves ruļļos un glabājas tur, kur sagādāta. Ir pietiekami siena. Par kvalitāti neuztraucas, jo tā ir laba, pie tam ruļļos skābbarība saglabā savu vērtību vairāk nekā gadu.

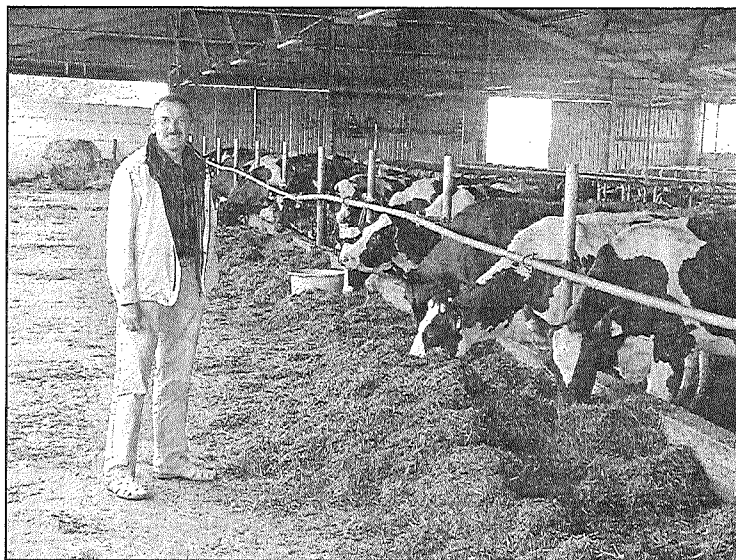
Sūrā būvniecības pieredze

Vecā kolhozu laiku kūts, kur iepriekš mitinājās Ivanānu un kaimiņu lopu, bija kļuvusi par mazu. Tāpēc ar struktūrfondu atbalstu tika īstenots modernas kūts būvniecības projekts, jaunajā mitnē lopu tiek turēti nepiesieti. Barošana un mitnes uzkopšana pilnībā mehanizēta.

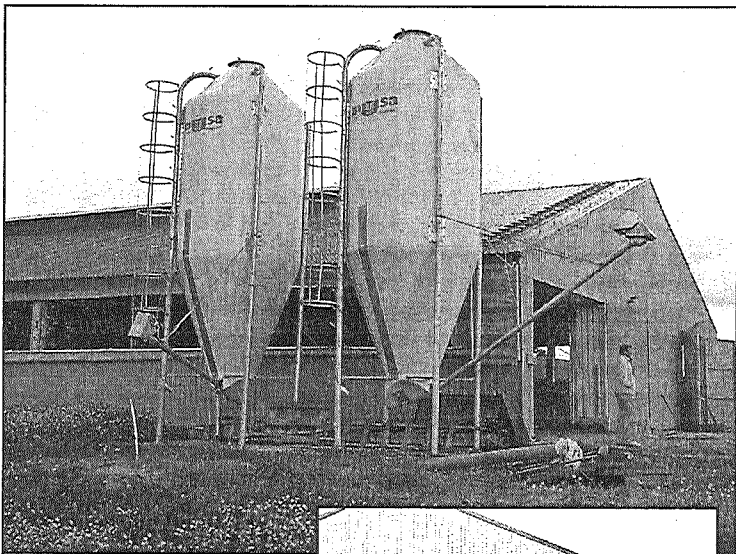
Celtniecības laikā gūta sūri rūgtā pieredze. Tagad saimnieks atzīst, ka ar būvniecību nepaveicies, darbi notikuši lēnām un bezatbildīgi. Iespējams, visā vainojams fakts, ka celtniekiem tas bijis pirmais šāda veida lopkopības objekts. Oficiālais objekta nodošanas ekspluatācijā process vēl nav noticis, palikuši šādi tādi nepadarīti darbi, piemēram, apkārtnes labiekārtošana, bet, ka tie būs padarīti, Ivanāns vairs nēcer. — Celtniekiem nebija isti saprotamas manas prasības, jo šī kūts atšķiras no tradicionālajām, kur govīs stāv piesietas. Pagājušā gada rudens bija saspringts, jo fermas celtniecība nepabeigta, bet vecajā kūti ganāmpulks vairs nesatīpa. Citas izejas vienkārši nebija, dzinām iekšā, jo lopus vēsajā un lietainajā novembra laikā nevarēja turēt laukā. Protams, kritās izslaukumi, bet bijām laimīgi, ka beidzot varējām tikt zem jumta.

8000 kilogrami piena gadā – sasniedzams mērķis

Ir dzirdēti dažādi viedokļi, kā saimniekot, cik govju turēt, cik slaukt, lai zemnieks varētu teikt, ka nu ir normāli. — Uzskatu, ka izslaukumiem jābūt ap 8000 kilogramu piena no govs gadā. Un te es nebūt nedomāju Zemkopības

● Zemnieku saimniecības «Ivanānu mājas» jaunuzceltajā kūti lopiem moderna un ērta dzīve – ēd cik grib un kad vēlas, pietiekami izbauda svaigu gaisu. Ne vēsts no vircas pelķēm un mēslu čūpām, arī saimnieks Jāzeps Ivanāns te visu izrādīt var gaišām korpēm kājās un tīru uzvalku mugurā.

● Spēkbarības krātuve un barības maisītājs dzīvnieku ēdināšanai padara ievērojami vieglāku.

ministrijas sacerēto Latvijas piensaimniecības nozares attīstības programmu, kur šis skaitlis minēts kā tuvāko gadu uzdevums. Gudra spriešana ir viena lieta, bet mums ir jāizvērtē savi konkrētie apstākļi. Pagājušajā gadā no govs slaucām nedaudz vairāk kā 6000 kilogramus, tā ka līdz mērķim vēl krietni jāpascenšas.

Jāzeps Ivanāns, kurš ilgu gadu strādājis lopkopības nozarē un ir pietiekami zinošs, uzskata, ka arī pats vēl neprot visos smalkumos ievērot daudzus faktorus, lai izslaukumi palielinātos straujāk. Ēdināšanai, ģenētikai, govju veselībai, turēšanas apstākļiem jābūt saskaņā. Bet zemnieki mācās, gūst pieredzi, tāpēc piena ieguve ar katru gadu palielinās.

Nepieciešamas modernas tehnoloģijas

Jaunā kūts, kur lopu tiek turēti nepiesieti, dodas pie barības siles, kad to vēlas, bet atpūšas atsevišķās norobežotās stāvvietās, daudziem joprojām liekas neierasti. Būtībā viss izplānots tā, ka ir pietiekami ērti gan dzīvniekiem, gan neapgrūtināti kopējiem.

Saimniecībā iegādāta ierīce, kas ir barības smalcinātājs, maisītājs

Cena nav švaka, bet gribas vairāk

— Ja nebūtu vispārējā straujā cenu un pakalpojumu sadārdzinājuma, ar pašreizējo samaksu par pienu – kopumā 19 santīmiem —, ko piedāvā akciju sabiedrība «Preiļu siers», varētu samierināties. Tomēr ir jāņem vērā, ka jāatmaksā kredīti bankām, bet tur procenti aug nepārtraukti. Dzirdēts, ka piena produktu cenas augs arī turpmāk, taču par piena iepirkuma cenu palielinājumu tik droši apgalvot nevaru. Solīts gan, ka septembrī kādu santīmu piemētiot klāt, bet tas noteikti ir par maz. Graudu cena šajā laikā kāpusi par 30 procentiem, tas nozīmē, ka dārgāka arī spēkbarība, — skaidro saimniecības īpašnieks.

Kopā ar citiem pagasta piensaimniekiem šie jautājumi pārspriesti. Ir viedokļi, ka jāmaina iepircējs, kas maksātu vairāk. Taču arī šis jautājums nav vienkišrisināms. Lai strādātu perspektīvai, nepieciešama stabilitāte un drošība, bet pagaidām zemnieki baidās ko prognozēt, jo noteicēji tomēr ir un paliek iepircēji un piena pārstrādes uzņēmumi, kas diktē cenas, balstoties uz savu izdevīgumu. Rūpnieki saka, jādoma ekonomiski, un sen jau iemācījušies skaitīt santīmus, lai gūtu peļņu. Piena ražotājiem jāsamierinās ar to, kas paliek pāri. Diemžēl no šī pārpalikuma uz stabilu attīstību nav ko cerēt.

Programma neko neizmainīs

Stratēģiskā programma piensaimniecības nozares darbības uzlabošanai neko būtisku nav piedāvājusi. Ne iepircējiem likušas paaugstināt, ne ko citu. Katram savs plāns, savi aprēķini un marketing, secina Jāzeps Ivanāns.

— Mēs nedrīkstam neko gaidīt no augšas, vienīgi pašauties uz saviem spēkiem. Uzdevumi un mērķi skaidri – jāpanāk stabila un augsta piena kvalitāte, lai ganāmpulks ir vesels un nebūtu jālieto antibiotikas, lai ar ģenētiku viss būtu kārtībā un nodrošināta teicama piena pirmāpstrāde. Vienmēr jau kādas ķibeles gadīsies, piemēram, uz stundu vai ilgāk pazūd elektrība. Ko darīt, ja pienākusi slaukšanas reize? Tāpēc nesen pasūtīju ģeneratoru un būšu drošs, ka varēšu gan govīs izslaukt, gan pienu atdzēsēt. Citādi, ja saldētava nedarbojas, pa taisno jālej kanalizācijā.

Lūk, tās ir lietas, kuras atrisināt neviena programma nepalīdzēs. Pašiem jāgādā un jādomā, ja gribi strādāt un ar piena iegūvi pelnīt. Pamazām arī jāmaina attieksme pret dzīvniekiem, kas no vecmāmiņu milgotiņu statusa pārgājušas citā kvalitātē un būtībā ir pienu ražojošas iekārtas.

□□□ Jāzeps Ivanāns ar daudziem varētu dalīties pieredzē un sniegt padomus, kā saimniekot. — Ja domājat, ka man jebkurā diennakts laikā primārais ir lopīni, tad tā nav. Jāstrādā sevis paša, savas ģimenes labā, bet nepārkāpjot robežu, kad kūti paliek pēdējie spēki.

PIENSAIMNIEKU PAGASTĀ

Ģimenes saimniecība ar plaukstošo nosaukumu

INA un **JĀNIS MIČUĻI** ir saimnieki zemnieku saimniecībā, kurai dots plaukstošs nosaukums «Pumpuri». Gan tāpēc, ka piena lopkopības nozare, kurā Mičuļi specializējušies, veiksmīgi attīstās, gan tāpēc, ka vecāki redz augam un gudrībā pieņemamies savus četrus *pumpuriņus* – Līgu, Arni, Martu un Pauli. Ir cerības, ka kāds no bērniem pēc gadiem paliks par jauno saimniekotāju plašajā sētā.

Ina un Jānis ir pašos spēka gados, vēl pilni enerģijas un plānu, lai attīstītu ap pusotru simtu hektāru plašo saimniecību, kur liela daļa zemes tiek nomāta gan tuvākās, gan tālākās pagasta vietās, bet visa saimniekošana būtībā pakārtota piena lopkopībai. – Savulaik *blēpojāmie*s ar cūkām, pamēģinājām ko citu, bet 1999. gadā nolēmām, ka veidosim piena govju ganāmpulku, — stāsta Ina. – Pirms gadiem sešiem ķērāmiešiem nopietni klāt, bet pērn iepirkām Latvijas brūnās šķirnes teles. Citi pērk šķirnes lopus ārzemēs, bet ne visi prot ar tām izauklēt, tāpēc mēs neriskējam ņemt ārzemnieces. Latvijas brūnās ir pietiekami veselīgas un izturīgas, arī izslaukumi labi un nav jāvēlvi tik daudz uzānības kā citām.

Pa šiem gadiem ganāmpulks «Pumpuros» izaudzis līdz 45 slaucamām govīm. Tā kā dzīvnieku pietūkst līdz Zemkopības ministrijas daudzdzīvnieku 50 govju skaitam, kas tad skaitītos visādi atbalstāms un peļņu nesošs. Saimnieki saka, redzēšot, kā būs. Pašlaik top jauna kūts 50 govīm, Mičuļu lielākā cerība un reizē arī problēma. Ja viss izdosies, ganāmpulkā būs ap 60 lopiem, jo grūsnās teles tiks izmitinātas atsevišķi.

Līdz šim apstākļi govju turēšanai, slaukšanai un barošanai bijuši smagi – nojumes ar dēļu sienām un betonētām grīdām. Katrs var iedomāties, kā klājas ziemas sala laikā, kad dzirdāmais ūdens sasilst, kad mēsli ar *tačkām* jāved ārā. Tas bija smags un nogurdinošs darbs gan pašiem, gan al-

● Zemnieku saimniecībai «Pumpuri» ganības atrodas vairākās vietās. Šoreiz govīs aizdzītas labi tālu, tāpēc Mičuļu ģimene fotogrāfijai pozēja pie teļu aploka – (pirmajā rindā no kreisās) Martiņa, Līga un Paulis, (otrajā rindā) Ina, Arnis un Jānis.

gotajam strādniekam. Tāpēc jaunās kūts projekts bija vislielākā nepieciešamība.

Mūžu dzīvo, mūžu mācies, saka Ina, kad jautāju, vai viņa ir apmierināta ar izslaukumiem. Teles, kas tika iepirkas Lielvārdē, izrādās, nākušas no *slīktajiem* bulļiem. Tas nozīmē, ka audzētāji nav pievērsuši uzmanību faktam, vai bullis savām meitām uzlabo izslaukumus, vai pieaug tauku procenti, olbaltumi un tā tālāk. Nu tas nāksies pārdot. Ja ne subsidijas, būtu zaudējumi. Skola maksā naudu, tāpēc tagad Mičuļi zina, cik uzmanīgiem jābūt apsēklošanas jautājumos. Toties par Ogrē iepirktajām telēm var tikai priecāties, gan izslaukums labs, gan eksterjers teicams.

— Mums nevajag izsmalcinātas ārzemnieces, kas tendētas tikai uz produktivitāti un brīžiem, liekas, kļūst galīgās mežones, it kā cilvēkus nebūtu redzējušas, — saka Ina. Ganāmpulka papildināšanai aug pašu

telites. Maksīgo apsēklošanu Ina veic pati (viņa sniedz šo pakalpojumu arī citiem lopu turētājiem pagastā), tāpēc ir lietas kursā par to, ka zemnieki savās saimniecībās pārsvarā izvēlas Viļņu selekcijas un izmēģinājumu stacijā turēto vaislas bulļu spermā. – Vajag tikai atrast pareizo *kandidātu*, kas savām meitām uzlabos gan eksterjeru, gan citus nepieciešamos parametrus. It īpaši svarīgi tas ir fermās, kur ieviesta nepiesietā turēšana uz betona grīdām. Neaizmirstiet par to apjautāties pārraugiem, apsēklošanas tehnikiem, un rezultāts neizpaliks, — Ina mudina.

Lai gan Latvijas brūnās šķirnes gotiņas izslaukumu ziņā atpaliek no melnraibajām ārzemniecēm, arī tā nav neatrisināma problēma. Patiesību sakot, pavisam *tīru* Latvijas brūno ir maz, tās ir krustotas ar holštēnietēm, dānietēm, zviedrietēm un citām ārzemju šķirnēm. Pērn «Pumpuros» slauca nedaudz mazāk kā 6000 kilogramus piena no govīm. Tāpēc perspektīvas izslaukumu kāpinājumam ir lielas, vismaz pāris tūkstošu kilogramu apmērā. Uz to tiek cerēts jau šogad, jo kvalitatīvas lopbarības sagādāts pietiekami. Ir sitens, ir skābarība, bet graudu spēkbarībai acimredzot nepietiks. No 10 hektāriem, kas novākti šogad, visai ziemai būs par maz. Kad pašaudzētie graudi izbaroti, Mičuļi pērk spēkbarību, bet labas kvalitātes *kombikorms* augstākajām govīm jau šovasar maksājis ap 200 latu tonnā. No jaunās ražas gata-votais būs vēl dārgāks.

— Fermas celtniecības projekta īstenošanu iesākām ar tiem pašiem būvniekiem, ar ko nepatīkamu pieredzi izbūvēja arī Jāzeps Ivanāns. Vispirms prasīja pamatīgu avansu, tad naudu jumta materiāla iegādei. Bet ar darbiem uz priekšu negāja ne cik. Solīja un atlika no nedēļas uz nedēļu. Rezultāts ir tāds, ka divpusējais līgums no būvfirmas puses tika lauzts, un tagad viņi palikuši parādā krietnu naudas summu, — stāsta Jānis. – No jauna rīkojam konkursu un pirms pāris dienām noslēdzām līgumu ar citiem būvētājiem. Viri jau strādā, ceru, ka ar šiem problēmu vairs nebūs. Bet ko darīt ar iepriekšējiem, kā dabūt naudu atpakaļ? Neviens nezina dot padomu. Tiek meklētas atrunas līgumā, ka neesam pareizi un gudri noslēguši, ka nav paredzētas soda sankcijas un tā tālāk. Iznāk kā parasti – vainīgs pats zemnieks. Tad jau zemniekam nemaz nav laika strādāt, pa juristu kantoriem vien jāstaigā...

Piemērs, ko stāsta «Pumpuru» saimnieki, kārtējo reizi apliecina, cik absurda situācija ir izveidojusies Latvijā. Muļķīgi cerēt, ka zemnieka vienīgais uzdevums ir sagādāt projektu un naudu tā īstenošanai, bet celtniecības firma izdarīs visu pārējo. Gluži otrādi, ar to visas problēmas tikai sākas – ar būvniekiem, būvvaldi, bankām un kontrolējošām institūcijām:

□□□

«Pumpuri» ir spēcīga saimniecība, kur uz dzīvi un darbu skatās ar zināmu optimismu. Lielākā tiesa darbu tiek padarīta pašu spēkiem, bet tā, lai nav jākrīt bezspēkā. Par perspektīvu liecina arī četri bērni. Arnis un Līga jau krietni palīgi, paši vecākiem reizēm atgādina, kas un kā darāms. Paulis savā ziņā pārņēmis teļu barošanu, zina, kad tie dzirdāmi, kad spēkbarība dodama. Martiņa vēl maza, bet arī viņa ar ganu stību rokās nāk talkā, kad govīs mājās no ganībām dzenamas. Kurš no viņiem būs nākamais saimnieks?

Laiks sadalīts starp lopiem un puķēm

Zemnieku saimniecība «Voveri», kur saimnieko **DINA** un **JĀNIS VOVERI**, atšķirībā no divām iepriekš apciemotajām pieskaitāma pie tām, kuras Zemkopības ministrijas ierēdņi, izstrādājot piensaimniecības nozares startēģisko dokumentu, uzskata par neperspektīvām, līdz ar to liedzot iespēju finansiāla atbalsta saņemšanai, teiksim, jaunas kūts būvniecībai. – Mēs nekādām programmām neticam un nekad neesam ticējuši, ka valdība mazos zemniekus atbalstīs. Tikai un vienīgi pašu spēki un pašu iespējas jāliek lietā, ja gribi ko sasniegt, — teic Dina un vedina spert platu soli, lai tiktu pāri izraktajai tranšejai, kurā tiek guldīts ūdensvads uz dzīvojamo māju.

20,8 hektāri zemes pie mājām, kas tiek izmantoti pārsvarā ganībām, vēl deviņi hektāri otrā gabalā, kā arī 26 hektāri, kas tiek nomāti no četriem saimniekiem – tā «Voveri» saimniece sarīķina apsaimniekojamās zemes platības. Pašlaik ganībās 20 slaucamas govīs, piecas grūsnas teles un 11 dažāda vecuma telites, kas drīz būs sēklojamas. Lūk, arī visa statistika. Dina stāsta, ka agrāk vīram darbs bijis pa visu Latviju, kopā ar kaimiņu un brālēnu nodarbojies ar kondicionieru uzstādīšanu. Vēlāk teicis, gana ceļot, vairs neesot nekāds jaunais puika, lai uz saliekamajām gultņām nakšnotu. Galu galā sava māja un zeme ir, vajag ķerties nopietni pie saimniekošanas. – Jānis bija tas, kurš izsprieda, ka vajag turēt vairāk slaucamo govju. Tā no 10 gotiņām sākām ganāmpulku pamazām palielināt. Ņēmām vērā kaimiņa, kam liela ferma, padomus, viņš grāsījās no Vācijas lopus iepirkt. Salīdzinājām pārraudzības da-

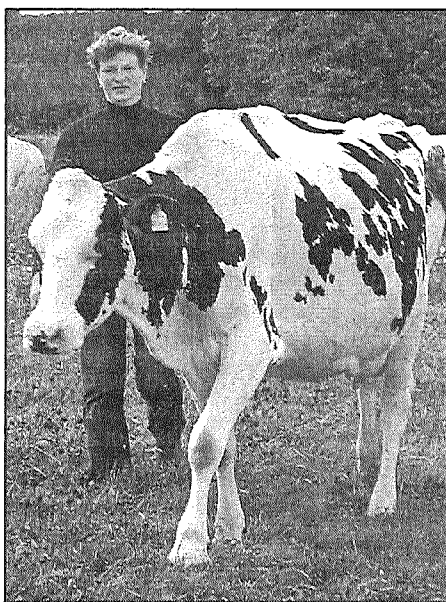
tus – kādi vācu gotiņām, kādi mūsējām. Protams, ka *vācietes* ražīgākas, tāpēc sadzīvojamies un vienā reizē atvedām – kaimiņam 10 pirmpienītes un mums tikpat.

Dina atzīst, ka pašaudzētie lopīni un iepirktie tiek baroti vienādi, taču izslaukumi atšķiras. No importētajām var iegūt vairāk piena, lai gan arī rūpju tās prasa krietni. Ģenētika ir ģenētika, saimniece secina, no paaudzes paaudzē tās veidotas kā piena mašīnas.

Voveri nolēmuši, ka ganāmpulks tiks paplašināts, tomēr ne līdz 50 govīm. — Lai tur augšā spriež, ko grib, mums neder viņu lēmumi. Galvenais ir tas, ka lielam lopu pulkam zemes ir par maz, un to gribēdams lielāku nepaplētīsi. Par katru hektāru un pushektāru jācinās. Domājam, ka 30 slaucamās govīs spēsim izturēt. Ja vēl teļiņus pieskaita, tad gandrīz 50 galvas saņāks tik un tā. Bulļukus padzirdām ar pienu un pārdodam turēšanai, bet mazās telītes paturam sev ganāmpulka atjaunošanai, jo vecās govīs vajadzēs izbrāķēt. Govs jau nav mēbele, kas mierīgi stāv kaktā. Govs prasa ēst, tāpēc, ja atdeves nav, jāšķiras bez nožēlas, — Dina ir stingra savā pārliecībā, lai gan, patiesību sakot, atzīst, ka daļa laba piena devēja ganāmpulkā vecuma maizī tomēr sagaidīšot. Bet tas jau ir cits stāsts.

Voveri ir apmierināti ar izslaukumiem, varot sasniegt sešus un septiņus tūkstošus kilogramu piena gadā. To apliecinot arī pārraudzības dati.

Pašlaik lielākā problēma saimniecībā saistās ar vecās kolhozu lauku kūts neapmierinošo stāvokli. Nepieciešams remonts, jāmēģina mazināt smagais roku darbs, jo,

● Dina Vovere lepojas ar savām gotiņām, ražīgām piena devējām, un nebūt neuzskata, ka noteicošais faktors ir liels lopu skaits ganāmpulkā.

piemēram, kūtsmēsli līdz šim vedami laukā ar ķeru, jo mēsļu transportiera nav. Bijusi doma būvēt jaunu fermu 30 govīm, taču uz valdības atbalstu nav ko cerēt. Tāpēc pašlaik dzīvesbiedri spriež, ka pie jaunās celtniecības ķersies gadījumā, ja bērni izteiks vēlmi saimniekot mājās. Ja nē, tad remontēs veco ēku un dzīvos tāpat tālāk.

Dina un Jānis tic tikai un vienīgi pašu spēkiem. Par saviem līdzekļiem nopirkuši traktoru «New Holland», iegādājušies

plaujmašīnu, rulonu presi, ietinēju, vālotāju. Cerējuši, ka saņems atbalstu 25% apmērā, bet viņiem atteikts, jo, raugi, saimniecība neatbilstot kritērijiem – ienākumi par mazu. Vienīgais atbalsts saņemts par projektiem standartu sasniegšanai, ierīkota piena telpa, iegādāts slaukšanas aparāts un dzesētājs.

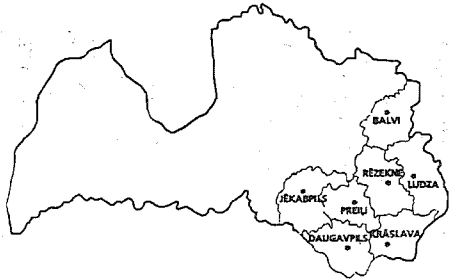
Saimnieki pagaidām ir apmierināti ar piena iepirkuma cenu, ko maksā akciju sabiedrība «Preiļu siers». Nauda tiek ieskaitīta laikā, tāpēc var plānot darbus un rēķināties, ka ienākumi būs. Īpašu problēmu neesot arī ar slaukuma kvalitāti, piens vienmēr tiek ieskaitīts «ekstra» šķirā. Jāuzmanoties vienīgi ar govju tesmeņiem, ja rodas iekaisumi, uzreiz palielinās somatisko šūnu skaits.

— Jādzīvo vien ir, jo mēs jau tepat vien paliksim, — Dina filozofiski atbild uz jautājumu, vai uz nākotni lūkojas optimistiski. Viņa cer, ka nākamais «Voveri» saimnieks būs dēls, kuram nākamā gada pavasarī jāpabeidz pamatskola. Meitas? Tās par govju slaukšanu nedomā, viņām prioritāte ir mācības augstskolās.

Dinas un Jāņa māju pagalmā kājām miksti piekļaujas mauriņš, rudens ziedu krāšņumā rotājas puķes, bet spējais vējš loka un purina dažnedažādus neredzētus kokus un krūmus. – Kad man stress un nervi galīgi čupā, tad es ķeru rokā lāpstu, kapli, sabāžu pirkstus zemē. Ticiet vai nē, bet labi paliek. Apkārtnes veidošana ir mans prieks un hobijs, kuram vienmēr varu atlicināt laiku starp lopu barošanu un slaukšanu, — tā Dina.

KAIMINU RAJONOS

Krāslavas rajonā bezdarbs pamazām samazinās

Reģistrētā bezdarba līmenis Krāslavas rajonā šī gada jūlija beigās bija 16,3% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaita. Mēneša laikā tas samazinājies par 0,7 procentiem. Situācija pagastos būtiski atšķiras, viszemākais tas ir Bērziņu pagastā (3,1%), bet visaugstākais joprojām Indras pagastā (20,2%). Vidēji mēnesī Nodarbinātības Valsts agentūras Krāslavas filiālē tiek reģistrētas 45 brīvās darba vietas.

«Ezerzeme»

JĒKABPILS RAJONĀ

Indiāņi un latvieši – tik tāli un tik tuvi

Pēdējos gados Ludzu ir apmeklējuši daudzi patiesi interesanti cilvēki no tuvām un tālāk zemēm. Visi laipni sagaidīti un pavadīti. Arī irokēzu cilts indiāņu māksliniece Dženija Francis no Amerikas un viņas draudzene – latviešu rakstniece Dace Priede.

Ludzas galvenajā bibliotēkā bija neparasta abu autoru izstāde.

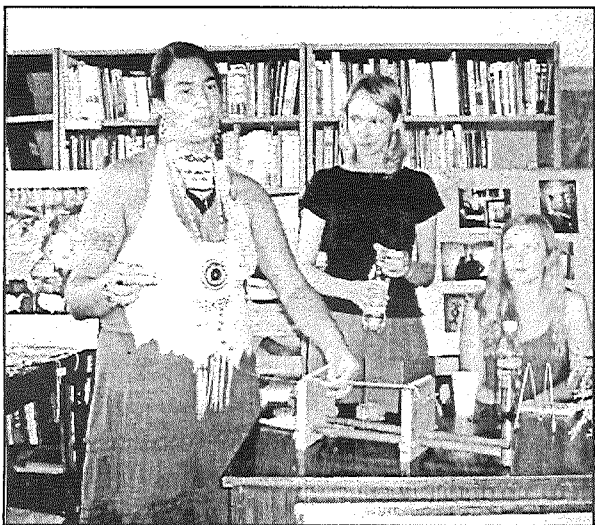
Dace Priede ir dzimusi un augusi Rīgā, diplomēta aktrise, kura par sevi saka, ka ir sešus gadus nodzīvojuši laukos, prot slaukt govī, jāt ar zirgu un *novest cūku līdz desām*. Var adīt, izšūt, vāriet, lāpīt, dārzu rakt, bet... negrib. Autorei iznākušas jau piecas grāmatas, sagatavošanā vēl četras. Lielu daļu no iespajiem, par kuriem lasāms jaunākajā grāmatā «Mēnesstars pār ezeru», Dace ir ieguvusi ceļojumā uz Ameriku.

— Man bija tikai draugu uzdāvināta aviobiļete uz Ameriku un 20 dolāri kabatā. Taču, pārvarot dažādas grūtības, es atradu cilvēkus, kuri domā līdzīgi kā es, kuriem sāv savas tautas nākotne. Es biju gatava gandrīz ar varu vest Dženiju uz Latviju un rādīt to, kā mēs uzturam savu identitāti, kā mēs dzīvojam, — tā Dace Priede.

Dženija Francis ir irokēzu cilts pēctece, kura savu identitāti apliecina mākslā. Dženija jau no 1992. gada nodarbojas ar dažādu indiāņu rotājumu izgatavošanu. Pārsvārā visi rotājumi tiek darināti no ādas un krāsainām pērlītēm.

— Diemžēl indiāņi, kas agrāk apdzīvoja tik lielas platības, tika padzīti no savām mājām. Laika gaitā zudušas daudz tradīcijas. Indiāņiem, kuri vēlas glabāt savu identitāti, atgriezies pie savu senču tradīcijām un saknēm, neklājas viegli. Indiāņu rezervātos valda nabadzība, dzīves ilgums tajos ir daudz īsāks nekā citviet Amerikā.

Mums piedāvā – asimilēties, dzīvojiēt tāpat kā baltie, un jums viss būs. Taču indiāņi ir tauta, kurai ir sava vēsture, savas dziesmas, dejas. Tiesa, laiks ir nepielūdzams, daudz kas jau ir nēglābjami aizmirsts un zudis. Indiāņiem nav bijis rakstības, tieši tāpēc daudzas tradīcijas, stāsti, teikas ir pazudušas laika vējos. Taču vēl ir dzīvi cilvēki, kuri varētu sniegt daudzas vēstures liecības, un mūsu jaunatne varētu to apgūt.

● Dženija Francis no Amerikas indiāņu irokēzu cilts un Dace Priede Ludzas bibliotēkā stāstīja par saviem piedzīvojumiem, savu skatījumu uz Ameriku un Latviju.

Mēs ar Daci bijām daudzviet Latvijā. Un visur mēs stāstījām gan par Latviju, gan Ameriku, par indiāņiem, viņu dzīvi, domām un sapņiem. Šajā ceļojumā, ko man ir palīdzējis sarūpēt Dace ar saviem draugiem, esmu nonākusi pie secinājuma, ka latviešiem un indiāņiem ir daudz kopīga. Gan ornamentos, gan attieksmē pret dabu. Arī senie latvieši uzskatīja, ka daba ir dzīva, godāja un saudzēja to, — stāsta Dženija.

Ludza – daļa no plašās pasaules

Daudzi no mums visu mūžu nodzīvo tai valstī, pilsētā vai pagastā, kur dzimuši. Bet ir cilvēki, kuri nav piesaistīti vienai noteiktai vietai. Varbūt tieši viņus varētu nosaukt par pasaules pilsoņiem?

Šovasar Ludzā cimos pie sava drauga doktora Melkera bija atbraucis Endrjū Forsaits, valodu speciālists, kuram patiešām visa pasaule ir vaļā.

Endrjū runā latviski. Latviešu valoda ir viena no astoņām, kuras viņš pārvalda. Par dzimto Endrjū uzskata angļu valodu. Viņa māte ir dzimusi Latvijā, Cēsu pusē, bet, kā daudzi latvieši, Otrā pasaules kara beigās atstājusi dzimteni. Par viņas mitnes zemi kļuva Skotija Lielbritānijā. Pabeigusi studijas, Endrjū māte sāka strādāt par skolotāju un apprecējās ar kolēģi (tagad zinātnieku) skotu. Endrjū ir Lielbritānijas pilsonis.

Latviešu valodu viņš no mātes bija dzirdējis, bet pats nerunāja. Kad atjaunoja neatkarīgo Latvijas valsti, viņš izmantoja piedāvājumu un atbrauca uz mātes dzimteni, lai Rēzeknes komercskolā divus gadus mācītu angļu valodu. Tajā laikā komercskolā mācījās daudzi ludzānieši.

Endrjū tieši tad arī pats sāka runāt latviski. Viņš ir studējis arī krievu, apguvis vācu un franču valodu. Nu jau septiņus gadus Endrjū strādā Japānā, māca privātskolā angļu valodu un dzīvo pilsētiņā, kas atrodas tikai 50 minūšu braucienā no Tokijas. Japāņu valodu, kas pieder pie citas valodu saimes un tiek uzskatīta par ļoti sarežģītu, skolotājs apguvis, dzīvojot Japānā. Tagad Endrjū runā arī ķīniešu un korejiešu valodā. Jo vairāk valodu cilvēks ir apguvis, jo vieglāk iemācīties nākamo.

Kā eiropietis jūtas Japānā? Sākumā bijis grūti pierast pie pieklājības ceremonijām un senajiem rituāliem. Bet vispār Japānā dzīvot esot ļoti viegli, ir labi organizēta un ērta transporta sistēma, cilvēki precīzi ievēro likumus. Piemēram, nelielajā pilsētiņā, kur dzīvo Endrjū, cilvēki nedēļu sašutumā apsprieduši gadījumu par to, ka kāds pusaudzis nozadzis velosipēdu. Tas bijis ārkārtējs gadījums.

Skola, kur strādā Endrjū, ir elitāra, un tajā pieturas pie gadu gaitā pārbaudītām konservatīvām vērtībām. Šeit mācās bērni no inteligences aprindām. Vecāki ir ieinteresēti, lai viņu atvasēs iegūtu labu izglītību, tāpēc skolā ir ļoti stingra disciplīna.

Endrjū ir aizrautīgs ceļotājs, pabijis 50 dažādās pasaules valstīs, piemēram, pētījis Vidusāziju, Mongoliju, šogad jau pabijis Indijā. Pēc ciemošanās pie kāda Latgales keramiķa Rāznas pusē, plānoja doties uz Pleskavu un Puškina vietām, Maskavu, izbraukt pa *Zelta loku*, tad atgriezies Rīgā, uz nedēļu aizlidojot uz mājām, lai vēlāk atgrieztos darbā Japānā.

«Ludzas Zeme»

RĒZEKNES RAJONĀ

Dabas krāšņumam, cilvēku priekam

Vai jums patīk cepure, kas darināta no neparasta materiāla — kļavu lapām? Tādas zaļas hūtes pirka daudzi Viļņu lauku dienas apmeklētāji — kļavu lapas labi pasargā no karstuma. Ne velti mūsu vecmāmiņas maizes klaiņus cepa uz kļavu lapām.

● Zaiga Graudiņa pašas darinātā kļavu lapu cepurē.

Lauku dienas apmeklētājiem kļavu lapu cepures piedāvāja Zaiga Graudiņa, cilvēks, kuru daudzi Rēzeknes rajona iedzīvotāji pazīst kā Viļņu mežniecības mežzinī.

Tagad viņai ir cits darbs. Bijusī mežzine nolēma iegādāties nelielu saimniecību Sakstagala pagastā, un tagad viņa dzīvo un strādā tur, kopjot zemi, māju, ierīkojot stādu audzētavu.

Dekoratīvo koku, krūmu stādu audzēšana ir Zaigas Graudiņas sirdslieta. Par to pārliecinājusies visi, kuri kaut reizi bijuši Viļņu mežniecības teritorijā. Nu stādu audzētava ir arī Sakstagalā — Zaigas jaunajā dzīves un darba vietā. Lai gan darbs ir tikai pašā sākumā, te jau ir, ko redzēt, iegādāties. Eksotiskie stādu nosaukumi runā paši par sevi: ginks, tulpu koks, korķa koks, arī liepu stādi, sarkanais ozols, kas rudenī kļūst par jebkuras ainavas krāšņumu.

Nāks jauns pavasaris, krāšņi uzziedēs burvīgā kalkvisija, vītenhortenzija, spirejas un citi krāšņumkrūmi... Tie var aizceļot uz pircēju dārzēm jebkurā laikā, pat rudenī un ziemā, ja vien zeme nav sasalusi, jo Zaigas audzētavā stādi dzīvo konteineros.

Saimniecei liels ieceres stādu audzētavas paplašināšanā un pilnveidošanā, bet galvenais mūža darbs būs dendroloģiskā parka izveide. — Lai koki, krūmi, puķes aug un piecē cilvēkus arī tad, kad manis vairs nebūs, — saka Zaiga.

«Rēzeknes Vēstis»

MADONAS RAJONĀ

Uzsākta akmeņu sēklu izplatīšana

Pedvāles Brīvdabas mākslas muzejs, kas nodarbojas ne tikai ar laikmetīgās mākslas veidošanu un izstādīšanu, bet arī ar akmens stādīšanu un audzēšanu, ir uzsācis akmeņu sēklas izplatīšanu. Mākslinieks Ojārs Feldbergs, kas kopj akmeņu stādījumus Pedvāles parkā, nolēmis piedāvāt visiem interesentiem iespēju pašiem audzēt akmeņus dažādām vajadzībām.

Pirmā lielā akmeņu izplatīšanas akcija notika Talsos, Dižmāras tīrgū, kur Ojārs Feldbergs kopā

ar Talsu «Krūmu grupas» māksliniekiem ikvienam interesentam piedāvāja dažādu šķirņu akmeņu sēklas. Par nelielu pateicību ikviens akmeņkopības uzsācējs varēja iegādāties mīlestības, vēlmju un lūgšanu akmeņu sēklas, kā arī lielākus un mazākus akmens stādījumus kaklakmeņiem, žultsakmeņiem un veiksmes akmeņiem. Pieejamas bija arī citas neparastas akmens šķirnes visiem dzīves labajiem un sliktajiem brīžiem.

Tā kā akmeņu sēklas tika piedāvātas pirmo reizi ne tikai Latvijā, bet arī pasaulē, tad Dižmāras tīrgū laikā tika gūta vērtīga pieredze, izpētīta tīrgū situācija un pieprasījums.

Tirdzniecības laikā tika novērota pircēju dažādā attieksme – lielāka vai mazāka interese, tomēr visbiežāk pircēji akmeņu tīrgotājus novērtēja ar labvēlīgu smaidu.

Akcijas autors Ojārs Feldbergs kā īpaši vērtīgu ieguvumu atzīmē kādas Talsu čigānietes patieso pārsteigumu un skaļi pausto atzīnību mākslinieka pārliecinātajam veikalnieka spējam.

Visi akmeņkopībā ieinteresētie tiek aicināti apmeklēt Pedvāles muzeju, kur var iegūt pilnīgu informāciju un praktisku pieredzi šajā neparastajā dārzniecības veidā.

«Stars»

● Pirmā lielā akmeņu sēklu izplatīšanas akcija Talsos, Dižmāras tīrgū.

10. LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

INFORMĒ 112

Jātira skursteņi, jāpārbauda krāsnis

Tuvojas apkures sezona, un ir pēdējais laiks namsaimniekiem parūpēties par ugunsdrošību savos īpašumos saistībā ar apkures ierīcēm. 2006/2007.gada apkures sezonas statistika Preiļu rajonā liecina, ka daļa namsaimnieku nebija tai pienācīgi sagatavojušies. Rezultāts – 7 reizes dega dzīvojamās mājas, 6 reizes – saimniecības ēkas un trīs reizes – tirdzniecības kioski. Kā galvenie minēto ugunsgrēku izcelšanās iemesli ir nepareiza apkures ierīču izbūve un to ekspluatācija, dūmvadu un apkures ierīču bojājumi un, protams, sodrēju degšana.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Preiļu brigāde atgādina, ka pirms apkures sezonas sākuma namsaimniekiem jāparūpējas par apkures ierīču drošību, jāiztīra dūmvadi un ventilācijas kanāli. Skursteņslaucītājam jāuztīra dūmvadu tehniskā stāvokļa pārbaude reizi trijos gados.

Ja namsaimnieks apkures iekārtu maina pret cita tipa (cita kurināmā) iekārtu, jāaicina skursteņslaucītājs, lai pārbauda dūmvadu (dūmkanālu) un ventilācijas kanālu, nosakot to atbilstību jaunās iekārtas pievienošanai. Šajā ziņā nereti «grēko» irnieki, kuri, vēloties labiekārtot mājokli, izbūvē kamīnus vai taupības krāsnis, pirms tam nepārbaudot, vai dūmvads ir piemērots un spēs izturēt jauno papildus slodzi.

Daži ugunsdroši padomi namsaimniekiem:

✓ Dūmvads ir jātīra vismaz pirms katras apkures sezonas. Mūsdienās, kad sadārdzinājušies transporta izdevumi, sertificēta skursteņslauķa pakalpojumi būs lētāki, ja viņu izsauks vairāki kaimiņi kopā. Pēc darbu pabeigšanas saimniekam jāsaņem dokuments. Ja cilvēks pats prot iztīrīt dūmvadu, viņam nepieciešami atbilstoši darbarīki. Dažādas dzelzs sloņņas var nopirkt ugunsdrošības servisa firmās, saimniecības preču veikalos. Un, protams, vajag ne tikai skursteņus izberzt, bet

arī cukas atvērt un pie skursteņa kājas pelnus izgrābt.

✓ Pie plīts, krāsns vai kamīna kurtuves jābūt pietiekami lielai metāla plāksnei (50x70 cm). Un nevis no kāda mīksta materiāla, kas sāk kustēties, karstai pagalei uzkrītot, bet no pabeizta skārda.

✓ Kurināšanai vajadzētu izmantot tikai sausu malku, jo, kurinot ar slapju malku, 40–50% siltuma aiziet malkas sasildīšanai. Tātad slapjas malkas vajag divreiz vairāk un ir jākurina divreiz ilgāk, rezultātā krāsns virsma pārkarst. Citi pērk atgriezumus no kokapstrādes un mēbeļu ražošanas uzņēmumiem, bet tie dažkārt ir pārāk sausi, un krāsnis bojā pārāk augsta temperatūra.

✓ Priekšmetus un apģērbus nedrīkst novietot tuvāk par 1,20 m no krāsns. Tās sildvirsmas izstaro karstumu un mēbeles un drēbes var aizdegties. Nereti mazu bērnu gultiņas piestumj tuvāk krāsnij vai vecāki cilvēki nolemj kaulus sasildīt uz elektrisko sildītāju noliek blakus. Tā ir lielāka klūda. Jā, ātri kļūst silti, bet tas ir ļoti bīstams siltums. Ja cilvēks ir nosalis, viņš ātri aizmieg un nejut, ka aizdegas gultasveļa. Kā slazdā paliek invalīdi ar kustību traucējumiem, kurus atstāj pie ieslēgtām sildierīcēm.

✓ Sevišķi uzmanīgiem jābūt ar vietējām katlumājām un kurtuvēm. Visā veida apkures krāsnīs ir jāuzstāda un jāizmanto saskaņā ar instrukcijām, noteikumiem un būvnormatīvu prasībām. Ar tām jādarbojas zināšanai, nevis katram, kas pagadās. Latvijā ir bijusi barga mācība ar tā sauktajām Livānu mājām, kur bija nepareizas konstrukcijas dīzeļdegvielas kurtuves, jo aizdegšanās gadījumā tās nebija iespējams izslēgt.

Darbs ar materiālie līdzekļi, kurus ieguldām, lai sakārtotu apkures sistēmas un sagatavotos apkures sezonai, atmaksāsies ar siltumu un drošību jūsu mājokļos.

V.Haritonovs,
VUGD Preiļu brigādes komandieris

Vēlreiz par Molotovu un Makaronu

Iepriekš ar plašu rezonansi plašsaziņas līdzekļos izskanēja informācija par nezināmiem ļaundariem, kas apzīmēja Livānu pilsētas dzīvojamā māju sienas ar uzrakstiem «Molotov» un «Makaron». «Novadnieks» 21. augusta numurā tika ziņots, ka policija vainīgo atradusi.

Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieka palīdze Liena Lāce precizē, ka vainīgā persona noskaidrota. Vainīgais izradījies kāds 1988. gadā dzimis Livānu pilsētas iedzīvotājs. Jaunietis laika posmā no šī gada pavasara līdz jūlijam ar grafiņiem raksturoja dažā-

das Livānu pilsētas dzīvojamās un sabiedriskās ēkas, sabiedrisko celtnu un labiekārtošanas objektu sienas.

Atbilstoši likumā noteiktajai kārtībai policijas darbinieki par iepriekš minētajām jaunietis darbībām sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu. Ar savu rīcību jaunietis bija pārkāpis Livānu novada domes 2006. gada 28. decembra noteikumu nr. 19 «Par sabiedrisko kārtību Livānu novadā». Savāktie materiāli šī gada 22. augustā tika nosūtīti izskatīšanai Livānu novada domei. Livānu novada domes administratīvajai komisijai tuvākajā laikā būs jāņem lēmums par vainīgās personas sodīšanu.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

POLICIJAS ZIŅAS

Laika posmā no 20. augusta līdz 3. septembrim Preiļu rajona policijas pārvaldes dzīvokļos reģistrēti 75 noziedzīgi nodarījumi, «Novadnieks» informē Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieka palīdze Liena Lāce.

Šajā periodā ir reģistrētas 11 zādzības, tajā skaitā arī no transportlīdzekļiem. Notikuši septiņi ceļu satiksmes negadījumi, no kuriem četros cietuši cilvēki. Vēl reģistrēti pieci tīšu vieglu miesas bojājumu nodarīšanas gadījumi, kā arī seši gadījumi, kad personas ar dažādām krimināla rakstura traumām medicīniskās palīdzības sniegšanai nogādātas slimnīcā. Reģistrēti divi ugunsgrēki, kā arī divi mantas tīšas iznīcināšanas vai bojāšanas gadījumi.

Ugunsgrēks Rožupes pagastā

20. augustā Livānu novada Rožupes pagastā nenoskaidrotu apstākļu dēļ izcēlās ugunsgrēks, kura rezultātā kādam 1967. gadā dzimušam vīrietim piederošajai saimniecības ēkai nodega jumts 84 kvadrātmetru platībā un priekštelpa 21 kvadrātmetra platībā. Policija uzsākusi kriminālprocesu.

Ar auto atpakaļgaitā uzbrauca sievietei

21. augustā Aglonā kāds 1968. gadā dzimis vīrietis, braucot ar automašīnu VW LT35 atpakaļgaitā, uzbrauca sievietei, kura pēkšņi šķērsoja ceļa braucamo daļu. Cietusi, kas dzimusi 1924. gadā, guva traumas un medicīniskās palīdzības sniegšanai nogādāta Preiļu slimnīcā.

No bankas konta pazudusi nauda

22. augustā Livānu iedzīvotājs, 1956. gadā dzimis vīrietis, konstatējis, ka no viņa bankas konta kāds pagaidām nenoskaidrots vīrietis noņēmis naudu – 465 latus.

Apskādēja sievas automašīnu

23. augustā policijā saņemts iesniegums par to, ka Riebiņos kāds 1971. gadā dzimis vīrietis

nolauza savai sievai piederošajai automašīnai VW Passat abus aizmugures skata spoguļus un antenu.

Nolaupīja naudu un velosipēdu

23. augustā Aglonā divi jaunieši, piedraudot ar nazi, kādam 1945. gadā dzimušam vīrietim nolaupīja naudu 90 latu apmērā un velosipēdu. Policija vainīgās personas noskaidrojusi, uzsākts kriminālprocess.

Bez atļaujas paņēma velosipēdu

Policijā saņemts iesniegums par to, ka 24. augustā Rožupē kāds 1953. gadā dzimis vīrietis bez atļaujas paņēmis savai mātai piederošo vīriešu velosipēdu.

Ar lāpstu – pa auto vējstiklu

24. augustā policijai Livānos nācās pārbaudīt gadījumu, kad kādam 1962. gadā dzimušam vīrietim piederošajai automašīnai BMW 730 kāds nepazīstams vīrietis ar lāpstu izsūtījis priekšējo vējstiklu.

Uzpildīja auto, bet nenorēķinājās par degvielu

25. augustā policijā saņemts iesniegums par to, ka Livānos degvielas uzpildes stacijā pagaidām nenoskaidrots autovadītājs uzpildīja degvielu automašīnā Ford (ar Lietuvas valsts numuriem) un aizbrauca nenorēķinājies par to.

Nozagti kūtsmēsli

26. augustā policijā ar iesniegumu griezās kāda 1935. gadā dzimusi Vecvārkavas iedzīvotāja. Viņa bija konstatējusi, ka nozagta daļa no uzkrātās kūtsmēslu kaudzes.

Guva smagas traumas un slimnīcā mira

27. augustā Jersikas pagastā kāds 1966. gadā dzimis vīrietis, rīkot aku, kurai tika pievadīts kabelis un kur notika eksplozija, guva ķermeņa un elpošanas ceļu apdegumus. Cietušais tika nogādāts Rīgas Austrumu slimnīcā, bet no gūtajiem apdegumiem mira. Policija uzsākusi kriminālprocesu.

Kriminālprocess par braukšanu dzērumā

27. augustā Livānos kāds 1982. gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu, būdams alkohola reibumā un bez noteiktā kārtībā iegūtām transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām. Policija uzsākusi kriminālprocesu.

No mājas paņēma mobilo telefonu

28. augustā policijā saņemts iesniegums no Vārkavas pagasta. Kādam 1973. gadā dzimušai sievietei no dzīvojamās mājas nozagts mobilais telefons. Uzsākts kriminālprocess.

Pazuda betona apmales

29. augustā Preiļos no SIA «Latspas» paletēm nozagtas 11 betona ceļa apmales. Policija uzsākusi kriminālprocesu.

Aizdzina traktoru

30. augustā Jersikas pagasta iedzīvotāja, 1938. gadā dzimusi sieviete, konstatēja, ka ir nozagta viņai piederošais traktors T-40 AM. Par zādzību uzsākts kriminālprocess.

Preiļos vairākām automašīnām izsisti stikli

31. augustā Preiļos kāds 1950. gadā dzimis vīrietis konstatēja, ka viņam piederošajai automašīnai Audi 100 labās puses priekšējā durvīm izsists stikls. Tajā pat dienā kāds cits 1951. gadā dzimis vīrietis atklāja, ka viņa automašīnai Ford Transit izsists kreisās puses durvju stikls. Par abiem gadījumiem policija uzsākusi kriminālprocesu.

Guva durtu brūci

1. septembrī Livānu slimnīcā pēc medicīniskās palīdzības griezās kāds 1975. gadā dzimis vīrietis. Viņš bija guvis durtu brūci krūtīs.

Nodega vasaras mājiņa

2. septembrī lūgums pēc palīdzības saņemts no Pelēču pagasta. Tur nodega 1961. gadā dzimušam vīrietim piederošā vasaras mājiņa.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Preiļu rajona tiesā izskatīšanai noliktās sēdes septembrī		
LAIKS	LIETAS DALĪBNIEKI	LIETAS BŪTĪBA
5. septembrī pulksten 10.00	Viktors Plūme	KL 175.p.2.d. – apsūdzēts par svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu
6. septembrī pulksten 10.00	Aleksandrs Kohančiks, Sergejs Kohančiks, Sergejs Volženins	KL 175.p.3.d. – apsūdzēti par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību) personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās un saistītu ar iekļūšanu telpā
11. septembrī pulksten 10.00	Māris Mainulis	KL 175.p.4.d. – apsūdzēts par svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu lielos apmēros
12. septembrī pulksten 10.00	Smuidra Veličko	KL 231.p.2.d. – apsūdzēta par to, ka rupji traucēja sabiedrisko mieru, ignorējot vispārpieņemtās uzvedības normas un traucējot cilvēku mieru (huligānisms), un tas bija saistīts ar miesas bojājumu nodarīšanu cietušajai
13. septembrī pulksten 10.00	Ilmārs Ziemelis	KL 156.p. – apsūdzēts par goda aizskaršanu, cieņas pazemošanu
17. septembrī pulksten 10.00	Ilze Kaša	KL 260.p.1.d. – apsūdzēta par ceļu satiksmes negadījuma izdarīšanu, nodarot cietušajiem miesas bojājumus
19. septembrī pulksten 10.00	Nikolajs Jevstignejevs	KL 175.p.2.d, 185.p.1.d. – apsūdzēts par svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu, tīši bojājot svešu mantu

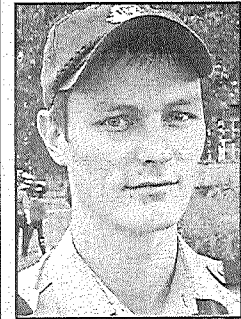
Vai, jūsuprāt, tiek darīts viss iespējamais, lai bērnu pazušanas gadījumu skaits samazinātos?

Janīna Brūvere no Rudzātiem:

— Jā, manuprāt, tiek darīts viss, lai bērni bez vēsts nepazustu. Pēdējā laikā diezgan daudz par to runā televīzijā un raksta presē. Tādā veidā vecākiem tiek atgādināts, cik svarīgi ir pieskatīt savus bērnus un rūpēties par viņiem. Arī mācību iestādēs skolēniem tiek mācīts, kā uz ielas ir jāuzvedas. Es uzskatu, ka visvairāk bērnu pazušanas gadījumos ir vainojami vecāki, kas par savām atvasēm pienācīgi nerūpējas.

Aivars Smans, strādā Preiļos:

— Valsts cenšas darīt visu, lai bērni un viņu vecāki uz ielas varētu justies droši. Diemžēl ik pa brīdīm uzzinām par jauniem pazušanas gadījumiem. Skolās varētu vairāk runāt ar audzēkņiem, lai viņi paši uz ielas ir uzmanīgāki. Manuprāt, pie bērnu pazušanas visvairāk ir vainojami vecāki, kas atvases atstāj bez uzraudzības. Policijas darbinieku uzdevums ir šos klaiņojošos bērnus uzmanīt un vērst vecāku uzmanību uz to, cik ļoti svarīgi ir rūpēties par viņiem.

Manuprāt, pie bērnu pazušanas visvairāk ir vainojami vecāki, kas atvases atstāj bez uzraudzības. Policijas darbinieku uzdevums ir šos klaiņojošos bērnus uzmanīt un vērst vecāku uzmanību uz to, cik ļoti svarīgi ir rūpēties par viņiem.

Anitra Poplavska, preiļeniete:

— Tā kā personīgi neesmu saskārusies ar šādu problēmu, man ir grūti uz šo jautājumu atbildēt. Spriežot pēc tā, kas tiek rādīts televīzijā, pazdušo bērnu meklēšana šobrīd notiek daudz aktīvāk, kā laiku atpakaļ. Manuprāt, vecāki, kā arī vecākie brāļi un māsas varētu vairāk pieskatīt mazos. Arī policijas darbiniekiem būtu jā rūpējas, lai bez uzraudzības atstātie bērni uz ielām būtu retāk sastopami.

Linda Ušāne, māmiņa no Sutru pagasta:

— Pirmkārt, tas ir vecāku pienākums pieskatīt savas atvases un neatstāt viņas vienas uz ielām vai mašīnās. Esmu novērojusi, ka diezgan daudzas jaunās māmiņas ratiņus ar mazuli atstāj uz ielas un pašas ieiet veikalā. Tā rīkoties nedrīkst, jo tajā brīdī bez uzraudzības atstāto mazuli var jebkurš paņemt. Uz jautājumu, vai valsts dara visu nepieciešamo bērnu drošībai, nevaru atbildēt. Iespējams, policijas darbiniekiem vairāk vajadzētu pievērst uzmanību uz ielas notiekošajam.

Bronislava Verze, vecmamma no Preiļiem:

— Savus bērnus ir jāpieskata vecākiem. To var palīdzēt arī vecvecāki. Arī es savu mazmeitu kārtīgi pieskatu un par viņu rūpējos, jo bērnu vienu pašu uz ielas nedrīkst laist. Viņa rudenī sāks iet bērnudārzā, un tas nozīmē, ka vecāku pienākums būs meitenīti gan pavadīt uz dārziņu, gan izņemt no tā.

A.Svarinska
Foto: P.Pastars

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

NĀC un SVINI
Jēkabpils Autocentra dzimšanas dienu kopā ar

HYUNDAI

Iepazīsti visus Hyundai modeļus,
veic testa braucienus un
izvēlies savu auto -
par īpašām svētku cenām.
Būs arī iespēja laimēt
BLAUPUNKT navigācijas sistēmu.

JAUNUMS!

KUR un KAD?
No 6. līdz 9. septembrim
Jēkabpils Autocentrā,
Jāņa Akurātera ielā 5a.

5 GADU GARANTĪJA bez nobraukuma ierobežojuma + **TEHNISKA PALĪDZĪBA** 24h diennaktī

HYUNDAI www.skandimotors.lv

AUTOCENTRS
J. Akurātera iela 5a, Jēkabpils, LV 5201, Latvija
Tālr. 5207280, www.jekabpilsautocentrs.lv

Skandi Motors
Lielirbes iela 32, Rīga, LV 1048, Latvija
Tālr.: 7300160, 7300161. Fakss 7300162

GE Money

Drive your way

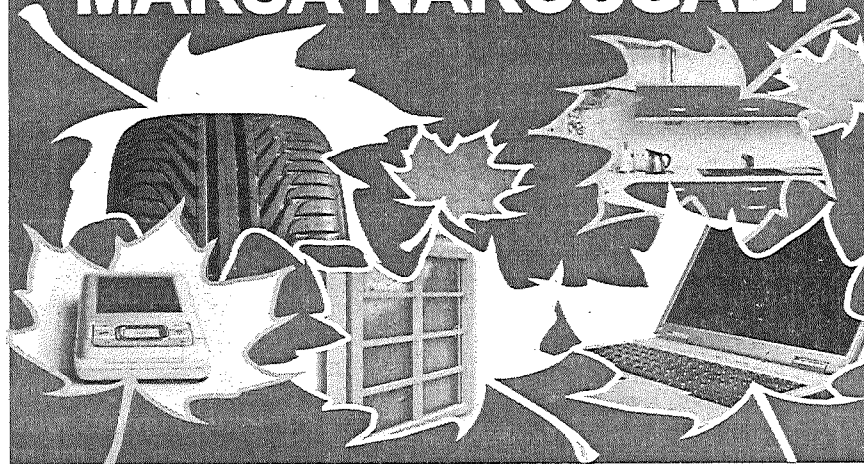
InservissCredit

SOCIETE GENERALE GROUP

Kredīta akcija septembrī

2007. gadā

ŅEM ŠODIEN, MAKSĀ NĀKOŠGAD!

Preiļi, Brīvības 2, tālr. 53 81125

**SIA «Traktorserviss Pieniņi»
STEIDZAMI VAJADZĪGS
METINĀTĀJS**
(darbam ar pusautomātu),
alga sākot no Ls 300 mēnesī,
ir transports no Preiļiem un Upmalas.
Tālr. 29444751.

✠ Rokas, kas mīlēja darbu, gurušas.
Sirds, kas vēlēja labu, — nu dus.
Skumjās paziņojam,
ka mūžībā devusies mūsu mīļā
māmiņa, vecmāmiņa
Anastasija PAUNIŅA
(dzim. Bernāne).
Izvadīšana pēdējā gaitā
6. septembrī plkst 11.00 no
Preiļu Romas katoļu baznīcas.
Tuvinieki

Dziedniece Galina Baisaitova
ārstē nervu slimības, galvassāpes,
impotenci, anurēzi, osteohondrozi, atrisina
ģimenes problēmas, zilē uz kārtīm, kafijas
biežumiem, noņem lāstus, nosaka ūdens
āderu zonas. Sert. nr. LA001-01-06.
Daugavpils ielā 66, Preiļi. Tālr. 28717345.

**Pateicamies visiem par līdzjūtību
un atbalstu skumju brīdī, pavadot
tēvu un vīru pēdējā gaitā.**
Adamoviču ģimene

Gaisma, kas cilvēkā dzīvo
Un siltums, ko izstaro sirds —
Tas nezūd. Tas paliek un mirdz.
Vissirsnīgākā līdzjūtība
piederīgajiem, no
Annas DAUGAVVANAGAS
uz mūžu atvadoties.

Riebiņu pagasta pārvalde

Ir zaudējumi, pie kuriem nekad nepierod,
Kurus nekad neaizmirst,
Lai gudrais prāts saka, ko sacīdams,
Sirdij ir savi iemesli,
Kas prātam nepieejami...
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
mūsu kolēģim Jevgēnijam
Gavrilovam, TĒVU mūžībā izvadot.
Preiļu rajona policijas pārvalde

Mēs bieži saulei māti pielīdzinām
Un vienmēr ticam — viņa neaizies...
Negaidītājā sāpju un atvadu brīdī
izsakām vispatiesāko līdzjūtību
Aldim Pauniņam, MĀTI
smiltājā pavadot.

Elstu ģimene

Izsakām visdziļāko līdzjūtību un
skumjajā brīdī esam kopā ar mūsu
valdes priekšsēdētāju
**Ainaru Pauniņu un viņa
tuviniekiem, MĀTI
pēdējā gaitā pavadot.**
SIA «RE&RE» kolektīvs

Šajā klusajā miera dārzā
Tik vēja kokles skan.
Sirds atmiņā tevī sargā,
Bet sāpe smeldzoši san.
Izsakām dziļu līdzjūtību
Jānim Pauniņam, no SIEVAS
uz mūžu atvadoties.
Bijušie kolēģi no l/s pārvaldes

Kaut smaga diena domas sien,
Uz priekšu jādodas arvien.
Kur rīts ar baltu spārnu māj
Un varavīksni liktenis pāri bēdām klāj.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību mūsu
darbiniekiem Janīnai un Aivaram,
aizvadot mūžībā māmiņu, mūsu
ilggadīgo darbinieci Reginu DAUKŠTI.
Salenīku pensionāta
administrācija